

העולם הקה

המונים צועדים

נגד השנת

שריפת הענק

בנמל יפו

האם הנשואין

השבועון המצויר ל אינפורמציה

200

גליון

767

שנה 15 / גיל חמישי / 1953

התחבורה

החמורים בתחלוקה נגד השבת בתל-אביב

העורך הראשי: אורי אבנרי ראש המערכת: שלום כהן

עורך הכתוב: דוב איתן הכתב הראשי: אהרון דולב

השבועון המצוייר לאינפורמציה

רחוב גליקסון 8, תל-אביב (ליד תיאטרון "אהל") ת.ד. 138, סל. (זמני) 69785 מען למברקים: "עולמסרס" משרד המערכת בירושלים רחוב דוד המלך (יוליאן), מול משרד הסדר, משרד המערכת בחיפה: רחוב החלוץ 45, חדר 11, תל-אביב (4-8 אחה"צ) 4661

מכתבים

חוק השבת

עד עכשיו לא התרשתי מכל הצעות על חוק השבת - צעקות של כמה בורגנים ונהני מניית. רק הודות למאמרכם על הכפייה הדתית (העולם הזה 766) נראה לי כל העניין באור הנכון: חוליה נוספת ברשת המאיימת להרוס לחלוטין את עיקר ההופש שלנו.

עמנואל רבה, תל אביב

אסתר לויט, תל אביב

הכל טוב ויפה, אבל מה יש לעשות? חיים מורחף, חיפה

שוב ריבורים על צעירים, גם ואומץ, ואני אומר לכם - כל הנוער המפורסם שלכם אינו אלא עדר כבשים. אחרת היה גם יעשה משהו מוזר. אליהו הירש, חולון

אנב, האם פרס יצא חוק במדינה האוסר לאזרחים לצאת בשבת עם הפסים בכיס מעבר ל"תחום שבת"? יוסף אשקרי, תל אביב

עוד לא מחכים, נכראה, למחזור בעור לנעליים. לאסלאם דוחקת הממשלה את כל הנוער החלוצי והאיראליסטי לנקודה שיצטרך להחליט: להיות או להרלוף... רותי שמעוני, תל-אביב

זו השאלה. נערת השער אילן שתקם היה אפשר אולי לסלול לכם.

חוגי הרעים של העולם הזה

כל החברים שהמציאו את שאלויהם למערכת או שהצטרפו בצורה אחרת לייזום חוגי הרעים מוזמנים להשתתף ביום עיון כללי שיתחיל ביום ו' 18.7.52 לפנות ערב ויסיימו במצואי השבת למחרת. יום העיון יתקיים בסמינריון גבעת מיכאל, ליד נס-ציונה.

על השתתפותם להביא עמם אוכל ליממה וחמישייה באוטובוס. על פרטי יום העיון וסדריו יבואו פרטים מלאים, בגליון הבא של העולם הזה.

כל ההברים הרוצים לקחת חלק בייזום ובחוגים כפעילים וכמדריכים מוזמנים לפנייה מוקדמת שתתקיים במשרד המערכת, ברח' גליקסון 8, תל-אביב, ביום ב' הבא, 14.7.52, בשעה 20:30. הזמנה זו מופנית גם לחברים שהציעו בכתב את עזרתם בארגון המיביצע.

הרבים. 2. בין יוזמי הלינה היו אמנם אנשים פרטיים שהשקפותיהם, כנעניות, אבל גם אנשים שהם חברי מפא"י, מרפ"ם, פרוגרסיבוס, ציונים כלליים וחרות, וכן הרבה מאור כלתימפלמתיים. 3. שום חבר מהכרי הלינה לא פרש ממנה כבי 55, וביתר לא, "לאחר שנודע לו" כי היא נוסדה "ביומה כנעניות". כי מעולם לא שאלו חברי הלינה זה את זה להשקפותיהם הפוליטיות. הענין המשותף היחיד לכולנו הוא מניעת הכפייה הדתית, ורק למטרה זו אנו מאוחדים. עוזי אורנן, מזכיר

קנה לי בית!

הרפורטזיה על הבית המשותף (העולם הזה 765) הייתה מתונה מדי. מדוברים אפשר היה לחשוב שבחור צעיר יכול איפסם להגיע לידה כזאת בכוח עצמו אם יסבל ויהסר מפסיק, זה לא נכון - אף אדם עובד אינו יכול היום לאסוף את אלפי הלויות לכך.

דוד שמואלי, תל-אביב

למה יש לרבה ולוילי? היה גם אתה בחור טוב, ובית משותף קנה לי ואז אני אותך אוהב, ואם אתה לי לא תתן בית משותף בשדרות ח'ני, אני אתך לא אתחתן רק עם בנו של השכן.

הוי בחור מסכן אני בית משותף אין לי והבחורה שלי מבלבלת את מוחי. צבי שורק, תל-אביב

התראה מגנבה

אנרת המנחם הראשונה אל המערכת הקוראת את עצמה העולם הזה: אני, יוחנן המנחם בידור, עבד השם הנאמן ושליחו המיוחר של ארגונו היושע המשיח, כותב אל מעלת כבודם אנשי מערכת העולם הזה, החסד והשלום והרחמים ונצחון, במלחמת ארמגדון! הקרובה, לכל ברניש המודה באשיותו ובמשיחיותו של ארגונו היושע המשיח, והרסות ודראון עולם למתנגדים לו.

אנשי מערכת העולם הזה הזהרו! עבד השם הנאמן יהודה חנן בידור הנקרא והמכונה בשם יוחנן המנחם, ירושלים.

מערכת העולם הזה סומכת על ההבטחה: כל ישראל יש להם חלק בעולם הבא.

חזרה למתי?

הממשלה מנסה לחייב את השעון קדימה כדי לזכות לפחות בשעה אחת - ניהא, אך למה אתם מוזיזים את עיתונכם בחורש שלם - ונוסע על כך אתורנית - (שער העולם הזה 766 ובו התארו 3.0.1952 במקום 3.7.1952)? האנשים של לויים את הכרזת המאמץ הראשון שכאנתו גליון "חזרה למתי הביניים?"

ש. סאמט, איש "הארץ", תל-אביב

כל קשר בין השניים, הוא מקרי בלבד.

השער

לינדים בניוירוק, דומה לכסית בתל-אביב, בהבדל קטן. שעת האפס, בה מתקצבים כוכבי כמות ברודותי, הולכיבד ואנשי הרדיו והטלביזיה מועתקת בשלוש שעות לעבר השחר. מעל למלחתה הגדולה תלויים תריסרי עניבות צבעוניות, אותן מקבל האורח שאיננו מדקדק במינסי לבוש. כמה ישראלים ילדו רעיון גאונני, הקפידו להופיע לקפה הבתומה מדי עניבה ופרופיחולצה, וכו בכך בעניבות חינום על חשבון הבית. אך, הם גם יסדו בצוארונם הפתוח סימן הכרזת לישראלים, שגונה חריפות עלייך נצרת המלחמה, לה נמאסה חלוקת העניבות חינום, הצילה את הכבוד הישראלי שירד פלאים, מאז גילו ישראלים בקשישי צבעוני: שושנה דאמרי, אליה הופנו עיני כל הנוכחים בהכנסת לראשונה לאולם בית-הקפה. נשים הביעו דעה בקול, שצוטטה למחרת עלייך שלושה כותבי מדורים בעיתוני הבוקר: "לראשונה שמופיע יופי ישראלי מורחי של כמש פלוס קסם אישי שופע".

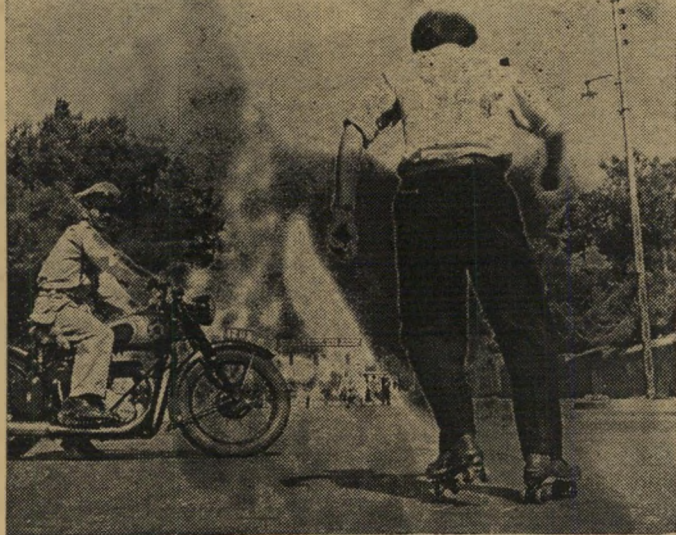
בהכנס דני (קרא לי מיסטר ו) תומאס לאולם, פנה ישר אל שושנה שהיתה מוקפת חוכבי יופי מורחי לרוב. השניים גילו קרבה כמעט משפחתית. כוכב הקולנוע דני תומאס, סיפר לשושנה שהוא והיא שכנים מלידה. מקום הולדתו: דמשק הסורית. שושנה הצטרפה, הסבירה לערבי שהתאקלם בהולכיבד שהיא נולדה בתימן, אחר הפתיחו השניים את הנוכחים בפנטזיה ערבית אותה צרר דני תומאס כשהוא מלווה בתנועות ידיים מורחיות של שושנה דאמרי. למחרת קלט אולם טאוהוול הניוירוקי את רוב יושבי לינדים שבאו לשמוע את שירי שושנה. ביניהם: ג'והן גארפילד המנוה, שהציע לשושנה תפקיד מורחי באחד מסרטיו הבאים.

בינתיים קרה משהו במחנה זה שאי אפשר שלא להגיב עליו. אחרי הונחה ביוור-קראטיה, פושטת כמעט, נערכה לא מכבר הפגנה גדולה של חיילים משוחררים שנמר צאו ראויים לשיכון (שלב ב') בירושלים (העולם הזה 762). בין השאר נשאו הנכים סיסמה - "אנו מבינים שאתם מצטטרים ש' נשארנו בחיים, אבל אם נשארנו, אל תקפי חנוני!"

אפשר להתווכח על הטעם שבסיסמה זו. אולם היא גרמה להשתלשלות מעניינת ביו-תרי. כנראה שהופעל לחץ חזק מאד על השובתים (ולא קשה להפעיל לחץ חזק מאד על אנשים אשר קיומם תלוי בחסד ביוורי

בוא עיני אוטובוסישבת מס. 11

זה ה ה לפני שבוע, בשבת הראשונה של הנבלת התנועה. עברתי ברחוב י'9,

ירושלים, שהיה ריה ממכוניות והנה ראיתי מחזה זה שהחלטתי להנציחו בתמונה. הצלם וורנר בראון זוכה בפרס של 5 ליי בהן יוכל לקנות סקטים לעצמו.

קראטי). על כל פנים, ועד ארגון המש' תכנים (של נכים, משפחות חללים וחיילי לים משוחררים) לא הסתפק בבקשת סליחה, אלא הוסיף להתנצלות זו פסקה מעניינת: "מי כמונו, החיילים, יודע וקשה זאת, שה' ישוב כולו, על כל שכבותיו ומעמדותיו, היה לוחם - כל הארץ היתה שדה מער' כה. מי כמונו יודע שאין משפחה אחת בארץ אשר בניה לא היו בקוי האש..."

והי פסקה שתעורר צחוק מר בלב כל אדם הנוכח את אשר היה. מי כמונו, החיילים, יודע שעל כל משי' פחה ששלחה את בנה לחזית, נמצאה משי' פחה שבנה היה חיוני לקיום משרד ביטוח, או מוכשר למלא תפקיד בשק"ם, או שטר' בת האומה דרשה שיסבול בניוירוק במקום להתענג בגנבה. מי כמונו, החיילים, זוכר שבשעה שמיטב הנוער שכב בשוחות התי' גבשה אריסטוקרטיה שלמה של משתמטים, שתפשה חלק ניכר ואופייני של מנגנון ה' שלטון שקם בינתיים בעורף. מי כמונו, החיילים, יודע שאלה הם אשר קבעו את רוח המדינה, ומוסיפים לקבוע אותה גם היום - מיזנה בה יש חומרי בניין בשפע לשיכוני כל המפלגות, אך אין תקציב ו' חומרי בניין כדי לשכן את הנכים, משפחות החללים והחיילים המשוחררים.

אלו הן עובדות היסטוריות שהכרח הוא לזכור אותן. אם נשכח אותן, לא נבין לעו' לם מה יש לעשות לשינוי כיוון הגלגל.

אורי אבנרי

האם הנשואין הם הסוף?

אתה אוהב נערה חמו"ד. אתה רוצה לשאת אותה לאשה. אולם אתה שואל את עצמך: האם למחרת היום תהי"ן פור היא"ידישע מאמע" אפרורית?

את רוצה להינשא. אולם את עדי"ן צעידה, החיים עוד לפניך, האם הנשואין אין יכריחו אותך לוותר על כל חלומותיך?

רבבות של זוגות צעירים שהכירו אחד את השני פחות או יותר זמן, מוצאים את עצמם יום יפה אחד תחת חופה, עוברים ברגעים המועטים מהתחלת הטקס ועד לשבירת הכוס תחת רגלי החתן את חשבון העבר והעתיד שלהם. משהו משתנה באותו יום בחייהם. קו ברור נמתח בין החיים חסרי-הדאגה של ימים עברו ובין תקופה הרת"י אחרית שהם נכנסים לתוכה עם חלוף ירח הדבש המסחרר. כבני נוער הכירו איש את רעהו, נסחפו לתוך אותה מערבולת ביולוגית על-כנפים אותה אהבה, סיימו לפני הרב. הם משוכנעים כי אצלם יהיה שונה. הם עוד רוצים להיות צעירים, להשתייך לאותו מחנה מאישר. שקוראים לו נוער היא בטוחה שהוא לא יהפוך למחרת היום לפרדת עבודה אפורה, הוא משוכנע שהיא לא תהפך מחרתיים לידישע מאמע שכל עולמה מסתובב סביב הסיר. השאלה היא, עד כמה יאפשר להם אותו מוסד עתיק שקוראים לו נשואין, להגשים את שאיפתם.

חטיפת נסיך החלומות:

רותי, ילידת ירושלים 1928, היתה בת יחידה להורים עוב"דים. נעוריה היו רגילים אופייניים כמעט לבני דורה. בת 12 היתה חברת השומר הצעיר עם כל חינוכו האינטנסיבי, שהשאר סימניו באופייה, למרות שעברה יותר מאוחר גם את שלב בתי הקפה והתבררה הרוקדת ריקודים סלוניים. כשהיתה רותי בת 14 החלה ללמד ריקוד באלט אצל רינה ניקובה, יצאה אחר שנה למשק הפועלות בשכונת בורוכוב ליד רמת-גן כדי לטעום טעם עבודה חקלאית. לאחר זאת נכנסה לבית-ספר מסחרי, בהחליטה כי חיי העיר הם יותר לפי טעמה. חלומות נעורים בובר עתיד מזהיר כרקדנית מפורסמת או שחקנית קולנוע לא חסרו, כשם שלא חסרו מתורים בארץ בה מתחילים לחזור אחרי נערות בגיל צעיר. כבת יחידה היתה רותי קצת מפונקת, לא חשבה את זה אלא לטבעי, שאמה תדאג לכל, תשאיר לה פנאי להננות מהחיים. בת 16 החליטה רותי בהזדמנות מסויימת להרגיז את חברי"היה, שהתפארו בפניה שהכירו קצין צי ירושלמי צעיר. היא ניצלה את ההזדמנות שאביה הכיר את אב המלח כדי לחטוף אותו מהן. שם הקצין, ששרת בצי הוד מלכותו, מלך בריטניה, היה שלמה יונגרמן. ארבע שנים לאחר מכן, ב-7.10.1948, הפכה רותי לגברת יונגרמן. שלמה לתאר את התקופה שבין שני התאריכים, כאהבה מברוגז לברוגז. רותי זוכרת שלמחרת הפגישה הראשונה הפליג שלמה בים, התכתב עמה שנה תמימה, הצליח באותה תקופה להפוך אצלה לנסיך חלומות.

הסיום: חתונה צבאית

כשחזר איבד שלמה הרבה מנסיכותו. בכל זאת המשיכו לצאת יחדיו, היו ידידים עם הפסקות טבעיות של חילוקי דעות טבעיים. בעת מלחמת השחרור, כשהוא שרת בחיל הים בחיפה והיא במטה הח"ן בירוש"ל, לים, מצאה המערכה הראשונה את הסיום, שאפשר היה לצפות לו: חתונה צבאית.

כאב ראש. הדו"ח הכספי השבועי שרות מוסיף לשלמה, הוא מקור תמדי לכאב ראש לשניהם, שעה החשובות המסובכים חוזרים ונשנים מדי שבוע.

מקסימום ממינימום. צרות הבישול עם המצרכים המעטים שמשיגים נשארות לרותי ולאמה שנכנסת לפעמים למטבח. יחדו הן מטכסות כיצד להפיק מקסימום ממינימום.

כמעט. שלמה חזר מהעבודה השעה היא חמש אחר הצהריים ורותי הכינה לו ארוחה. יום עבודתה החל בשעה שש לפנות בוקר כמעט ונגמר... כמעט.

דרכם של בני הזוג בעולם הנישואין לא היתה זרועה שושנים דווקא. שלושה חדשים עברו עד שהעבירו את הכלה הטרייה לחיפה. כשהתברר שרות הרה עשו מאמץ עליון. חטטו ומצאו דירה ריקה, לתוכה פלשו.

שלמה השתכר ככצל בחיל הים סך של חמש לירות לחודש, נוסף על הענקה משפחתית של 16 ל"י. כשהיתה רות בחודש התמישי להריונה, וההענקה שוב בוששה להגיע. יצאה יום ששי אזה, ניסתה למכור את טבעת הארושין שלה. היא עדיין נמצאת על אצבעה, הודות לסוחר שחשד כי גנבוה.

רק כששלמה התחיל, נוסף על שעות עבודתו בחיל הים מ"ד עד 4, לעבוד גם במספנה מ"ד עד חצות הלילה, השתפר מצבם הכלכלי. בינתיים נולד להם יונגרמן קטן, ושמו אורי. כשהשתחרר שלמה וחיפה לא זימנה לו עבודה קבועה במקצועו ומסגר מכני החליטו להעתיק את מושבם ועם זאת אולי את מולם. הם חזרו לירושלם, עיר מולדת שניהם. הם נכנסו לגור עם הוריה של רותי, גרו בצפיפות בשני חדרים קטנים, נאנחו תחת כל הצרות, שדיר יחד עם הורים נוהג להביא. רק כשקיבלו, בזכות עברם בצה"ל, חדר במושבה הגויזנית, שההורים לקחו אותו בכדי להשאיר להם ולילד את הדירה היותר נוחה במרכז העיר, הוקל להם, והם החלו חיים חיי משפחה בתנאים אנושיים.

קולנוע ותקון גרביים

וכאן הם עומדים כיום, ארבע שנים אחרי נשואיהם, הורים לילד בן שלוש, כשהשאלה מתעוררת בלבם: האם אנחנו עדיין בני נוער?

שלמה משתכר יפה כמנהל עבודה בהקמת בית החרושת שמשון בהר טוב. רות, שלידה עוברת כל המשכורת בהתחלת החודש, מסתדרת. אם כי לפעמים בקושי, די טוב, נותנת לבעלה אפילו דמי כיס. לאט לאט הם מוסיפים רהיט אחר רהיט לדירתם ה"נאה, רות דואגת שלמרות מצב הצנע לא יחסר לילד דבר — מצבם הכלכלי הוא טוב, במידה שזה ניתן להיות בזמנים אלה. אך האם יש להם עוד איזה שהוא קשר עם המושג נוער?

רות קמה בשעה שש בבוקר, רצה לקנות קרח ושוטפת את הרצפות. שלמה, שקם עוד לפניו, מכין לעצמו ארוחת-בוקר. ב-10:30 היא משכיבה את אורי לישון שינת לפנייהצהריים, רצה לשוק, מתנסה ב"עמידה יומיומית בתורים אצל הירקה, האטליז, המכו"

אם צעירה. אם רוצים להספיק לקולנוע, צריך למהר ולהשכיב את אורי. ילד הוא מעצור נוסף לזוג צעיר, אולם כרוב הזוגות הצעירים המזדווגים אומרת רותי: "אני רוצה שלאורי תהיה אם צעירה לכשיגדל."

בני הפתעות בשעות הבוקר עמידה בתור בכל חנות בה אפשר להשיג דבר מה. בערב משחק קלפים בחברת שכנים, אחר יום עבודה אפרורי ורגיל בביה"ח ובבית.

לפני הראי קצת רכילות עם השכנה לפני היציאה לשוק עוזרת במעט לגיוון היום האפור. אד השעות שרוחי היתה נוהגת לבלות לפני הראי בימים טרומנשוואים כשטרם העיקו עליה צרות כהשגת עגבניות היו רבות יותר מאשר הן חיוס.

אותן הגבירות שאפשר למוצאן רוב שעות היום בבתיקפה. לפי דעתה, לא מחפש הבעל "בובה", אלא אשה, שתנהל את ביתו, תכין לו אוכל, תכבס את כבדי סתו.

אותן אלפי הנשים המפורסות המחמך מות בשיגרתיות יומיומית אלפי כסאות בבתיקפה, מזניחות, לדעת רות, את השק ביתן, אינן תורמות בכך לנוחיותו של הבעל, או לקידום משק ביתן.

העובדה שרות עושה את כל איתם הדברים באהבה, אינה גורעת, לדעתה, כלום מהעובדה, שעם גמור עבודתה או הבת היא להשתגע שוב. "יש לי אמנם בית ובעל לדאוג להם, אך אני עדיין מרד גישה כילדונת. אני למשל גורא ניתוחים מכדורגל". פעם, כשעול הנשואין היה עדיין עתיד בלתי ברור אפשר היה להתייחס מסר לכל אותם העניינים שגרמו התרגשות. כיום אין זה עוד כה פשוט. אך, בכל זאת, "עם חברינו אנו משתגעים גם עתה כמו לפני ארבע שנים".

לת וחנות הדגים. היא חוזרת בריצה הייתה, להכין אוכל בשבילה ובעלה שי יבוא בחמש. אם נשאר זמן, צריך גם לצאת עם אורי לטייל בחברת עוד כמה אמהות צעירות ומדאגות. טיולים שלוחים אלה לפני עגלות הילדים מבדרים למדי בשעות אחר הצהריים המוקדמות. מספר אמהות צעירות מתייחדות, מתנחמות ב" החליפן זו עם זו טירדות משקות משרי תפוח, בחמש אוכלים, בשבע משכיבים את הילד לישון, והערב שחיכו לו בכליון עינים הגיע. בערב, יוצאים אולי לקולנוע, ואם לא, מתקנים גרביים או משחקים רומי עם חברים.

"התחתנו, לא הזדקנו!"

לכאורה העניין ברור. כשיצאו מתחת לחופה, והומטרו עליהם עשרות ברכות המוליטוב, נגמרו נעוריהם, הפכו חוליה רגילה בשלשלת הנצחית של תחלופה אנושית.

ובכל זאת סבורים רות ושלמה אחרת. "מובן", אומרת רות, בהשתמשה במור שג קצת שיגרתית, "נהיית יותר רצינית". את הלומותיה השאפתניים בדבר ריקוד ומשחק שכחה. את חובותיה כעקרת-בית היא ממלאת ברצון, ואיננה מעריכה את

שלמה מבטא את עצמו ביתר כשטות: "במצב של הארץ כיום קשה להשאר צעיר אפילו לפני הנשואין. ובכל זאת: התחתנו, אך לא הזדקנו".

העם

מה זה יעזור?

לפני 1873 שנים נעלמה העיר פומפיה מן המפה. הבולת הלוהטת, שנשפכה מתוך לוע הר־הגעש אווביוס, קברה את העיר השוקקת. על רקע מאורע זה צייר הסופר הב־ריטי בולברליטון תמונה מוזעזעת: תמונת השחיתות האיומה בעיר שנידונה לכל יוון, שהוסיפה להשתולל בתענוגות פרכרי סיים שעה שהבולת התקברה אליה באיסיות ובחמדה.

לוא היה סופר בעל שיעור קומה מצייר תמונה חיה של מדינת ישראל ביולי 1952 היה מצייר, אולי, תמונה דומה. את תפי קידו של הר־הגעש היתה ממלאת השואה הכלכלית המתקרבת באכזריות ברזל. ואי לו את החומר הגולמי לחייה הפנימיים היה מוצא בכותרות העיתונים של השבוע ה־אחרון:

קצין מכס שערך חיפוש אצל תח־שר דתי, לפי הוראות מלמעלה, הורד ברגה. התי פוש נערך אחרי שנחשף חשד כי אישיות דתית חשובה אחרת הבריחה רכוש ניכר. דליקת־ענק פרצה בנמל יפו, ונתעורר חשד שמקור הוליקה במעשה הצתה שבו צע בידי אנשים חשודים שטשטש עקבות של גניבה או מעילה בממדים אנדיים.

שערויה סרחנית, בה השתתפו ראשי המדינה, פרצה בכנסת, אחרי שח־כ קומוניסטי הקיז טעונו כי בשעת חיפוש צבאי נגנבו הפצים (ראה להלן).

אשה חולת סרטן, בת 25, נאסרה בכפר ערבי יחד עם ארבעת בניה, ועקבותיה נעלי מו. נסתבר שהאשה חשוכת־המרא א גורשה בחשכת הלילה אל מעבר לגבול יחד עם חניוקותיה.

בצנתת נתגלה משטר של ימי הביניים בבית־ומים דתי, שהיה נוהג לחבל בגורמות חניכיו ולקבור את מתיו במחתרת. הממשלה הוסיפה בכפיית חוקים דתיים, חשוכים על הרוב הגדול של האוכלוסייה, הבוחל בהם.

במשא ומתן התנכ־י בין אברהם בן־הרחל ואלוהיו, הושגה פשרה שאם יימצאו עשרה צדיקים בסדום, ייזחה מטר האש והמפריח לזמן בלתי־מוגבל. משא ומתן זה לא נשא, כנראה, פרי היסטורי, מאחר שלא נמצא ב־מניין המבוקש. לוא נערך חיפוש דומה ב־מדינת ישראל של היום, היו נמצאים יותר מעשרה איש הבוחלים במחול השחיתות, מספרם היה מגיע לרבעות רבות. אולם ה־צרה היא שאין כל חשק לצדיקים להיחלץ לפעולה מעשית ולמנוע את המטר הבלתי־נעים. גישתם, שזרמה לכשולן ההתנגות ש־נערכו השבוע (ראה עמודים 8-9) היתה: מה זה יעזור? הם התישבו בכסאות המה־גוע, עצמו את עיניהם ותיכו לאש.

הכנסת

ריח גרמני

אחת הסצינות הגדולות של התקופה היתה במשפט הגרמני המפורסם נגד הקומוניסטים,

שהואשמו בשריפת הרייכסטאג. הגאשם גאורג גי דימיטרוב, ראש הקומאינטרן של מרכז אירופה, שאל את הרמן גרינג, השר הגאצי, כמה שאלות שטטות ועדינות. לפתע פרץ גרינג בצעקות היסטוריות, קרא שעוד יתלו את דימיטרוב. הגבת נשיא בית־המשפט: להר־ציא את דימיטרוב מן האולם. גולם כשהוצא ע־י השוטרים עוד הספיק דימיטרוב לצעוק: אדוני המיניסטר, האם אתה פוחד משאלותי? מליוני אנשים בכל רחבי העולם, בנייהם שונאי קומוניסטים מובהקים. רשמו את הרגע הזה כיום נצחוננו המפואר של דימיטרוב. התי קפת ההיסטוריה של גרינג לא שיכנעו רבים בצדקתו.

המחנה שנוער לפני שבוש בכנסת היה דומה מאד לתמונתו. אין אורח ישראל מצפה לגדולות מצד אסיפה זו, המורכבת מעסקני מפלגות מזדקנים, שלא רבים מהם היו יכר לים להגיע למעמד ניכר בכל מקצוע אחר. אולם פירשה זו הגדישה את הסיאה.

"למופתי תלך!" לפי הפרוטוקול ה־רשמי קם תופיק טובי, חבר הכנסת הקימור ניסטי, והטיח בפני הצבא האשמה רצינית, אך לא מוזעזעת ביותר, מסוג האשמות ש־הוטחו ע־י הישוב נגד הצבא הבריטי בהודו גויות רבות.

ההאשמה: הצבא ערך חיפוש בכפר הערבי ערב־אלשיבלי, בקרבת הר תבור, אחרי שנגי נב נשק ממחסן צבאי. החיפוש בוצע, לדברי טובי, בחומרה יתרה, והפציהם של כמה מן התושבים נעלמו. התלונה כולה הוקראה בטון שקסי, ובחלק המתורגם לא היו ביטויים חריפים במיוחד.

אורח נורמלי היה אומר שהאשמה כואת טעונה חקירה, וכי עד כרוו הפרטים אין לחרוץ דין לכאן או לכאן. אולם נראה שאין הכנסת מוכרבת רק מאנשים נורמליים. היא לא היתה זקוקה לפשוט חקירה של הפרטים שזה עתה שמעה אותם לראשונה.

מוסר הפרוטוקול הסטינוגראפי: דוד בן־גוריון: אין זו הצעה לסדר היום. אתה משמיץ את הממשלה ואת המדינה. תופיק טובי: אני לא משמיץ אתה משמיץ את המדינה. דוד בן־גוריון: אתה משמיץ את הממשלה ואת המדינה.

יוסף שפרניצק: חבר הכנסת טובי — בבקשה לרדת מעל הבמה תיכף ומיד. קריאות מספלי מפא"י: אתה סוכן של שישאקלי. אתה סוכן זר.

שלמה לביא (איש מפא"י בעל שערוט ש־בה, מנהל): מופתי! למופתי תלך! להלן התפתח ויכוח חריף בין תופיק טובי שעמד על זכותו הראשונית ובין יוסף שפרניצק, שאק, שסרב להרשות את המשך תרגום נאומו. צעק דוד בן־גוריון: "רק שליח המופתי יכול להעליל כזאת... עלילות שפלות שאין להן שחר ואמת..."

סיום הקומדיה: "לרגלי התנהגותם של חברי הכנסת תופיק טובי חילזר (שנקראו זה עתה שליחי המופתי ע־י מתנגדיהם) אני סוגר את הישיבה..."

מישהו טעון חקירה. מן הפרשה כור לה נוזף ריח גרמני לא רק מבחינה אחת. האמונה שלא בוטאה, שבצבא ההגנה עומד מעל לכל ביקורת, וכי כל מלה רעה עליו היא

מטבעה עלילה שפלה. אינה ידועה בשום מדינה דימוקראטית. בארצות־הברית ובבריטניה רגילים כל חברי הפרלמנט להטיח דבי רים קשים נגד הצבא ומפקדיו, כדבר מקובל. להברי כנסת רבים כאב, כנראה, שתופיק טובי ניסה להפיק הון מפלגתי מתלונתו. או־לם בדיוק לשם כך נשלח לכנסת ע־י בוח־ריו, אורחי מדינת ישראל. השאלה האמתית היתה: מדוע רק תופיק טובי משמיץ תלונות מסוג זה בכנסת? מדוע שתק, למשל, הסר־פר יזהר סמילנסקי, ח־כ מטעם מפא"י, שכתב דברים הרבה יותר חריפים בספרו חרבת תועה, עד אשר קם תופיק טובי ואמר את אשר אמר?

ההגנה הציבורית לפרשה כולה היתה חד־משמעית. נתן אלטרמן, שגילה לא פעם את המצפון הציבורי בטורו השביעי בדבר, יצא לאחת מהתקפותיו החריפות הנדירות על הכנסת. אולם גם אנשים פשוטים יותר הגיעו לכלל מסקנה כי לא תופיק טובי עו־י חקירה יסודית, אלא הכנסת עצמה.

משפט

תיק פלילי מס' 3371/52

העיתונאים שעשו אל אולם בית־משפט ה־שלום בתל־אביב התאכזבו קשות. על ה־דל היה רשום משפט רבי־החכות: השופט חיים בנטל, תיק פלילי 3371/52, היועץ המשפטי נגד קינו ובן־יאיר. העיתונים אשר תפוצתם תלויה בכותרות הראשית, היו רש־אים לקחת שישמעו נאומים פוליטיים ופצ־צות מילוליות אחרות, שצדיקו כותרות לרווח העמודים. אולם שום דבר לא קרה. משפט אנגלי (ויש־אלי) דומה במקרה ה־טוב ביותר לתחרות כדורגל, ובמקרה הרע ביותר להפילה משעממת בכנסיה. העניינים מתבררים לפי טעם קבוע, כשכל פרקליט יכול לירות חיצים בעדי הצד שכנגד, לשע־שע את הקהל הנוכח. אולם הפעם לא רק חסר הקהל באולם, בו ישבו רק בני מש־פחותיהם וידידיהם של הנאשמים, אלא אחד משני הצדדים גם סירב בהחלט לשחק.

"אין שאלות!" מן הרגע שנכנסו ל־זירה עורכי־הדין יעקב הניגמן, בשם הנא־שם הראשון, ועורך־הדין יעקב הגלר, בשם הנאשם השני, היה ברור מה יהיה אופי החקירה המוקדמת בבית־משפט השלום וה־משפט העיקרי בבית־המשפט המחוזי. האינסטרסגיה של יעקב הניגמן היא לש־חוק לגמרי בחקירה המקודמת, לא לשאול את עדי התביעה, כל שאלות ולא להביא כל עדים מצדו. בצורה זו הוא יכול למנוע בעד התביעה מלהציץ לקלפיו, להתח את קו ההתקפה הנגדית רק ברגע האחרון, כששוב אין בידי התביעה אפשרות להשיג מכה חר־זרת. גם עורך־הדין השני הצטרף לקו זה, ומדי פעם, כשעז תביעה סיים את דבריה, חזרו שני הפרקליטים בקול משועבדים על סיסמאם: "אין שאלות!"

ארבע חזירות. עמוס בן יעקב קינן, 25, ושאלתיאל בן אלעזר בן־יאיר, 29, הו־אשמו בגרימת נזק לבית דירה בודון וש־לא כחוק בשעה שנמצא אדם בבית הדירה והנוק נגרם עליידי התפוצצות חומר פיר־צוק, עבירה לפי סעיף 326 (1) (3) (K) 23־מפקודת החוק הפלילי משנת 1936. הער־נש המקסימלי לפי סעיף זה: מאסר עולם. כתוספת נאשמו שניהם בנשיאת פצצה, וש־אלתיאל בן־יאיר גם בהחזקת רימון וכלי־ידיה.

בעיני יוועי־דבר היה כתב האשמה נסר־גה גדולה. שתי האשמות העיקריות ש־דובר עליהן בשעת הוצאת פקודת המעצר — גרם נזק גופני בודון וקשירת קשר — נעלמו חרש. תיק התביעה נוד כמה פעמים הלך וחזר, מן התביעה הכללית למשרטה, עד שנמצא הניסוח הסופי. איש לא יכול היה לקנא בקציני המש־טרה — יהושע בן־ארי ושמאי זוהר — ש־הופיעו בבית משפט השלום, ובפרקליט ה־מדינה שיופיע בבית־המשפט המחוזי. כי למרות חקירה מקיפה מאד, בה נתקרו כמ־עט כל הצעירים שנראו אי־פעם בתברתו של עמוס קינן, לא השיגה התביעה, כנראה, שום עדות לגבי עצם ביצוע המעשה ש־הוא נושא המשפט — הנחת הפצצה לפני דירת שר התחבורה.

העדות שישנן באות להוכיח "הוכחה מסבית", כלומר הוכחה של מסיבות הי־כולות להצטרף לאשמה, אך שאינן נשע־נות על שום הוכחה בלתי־אמצעית, כגון עדות־ראייה. במקרה זה חייבת התביעה ל־ספק ארבע חוליות של שרשרת ברזל, אשר הראשונה בהן היא: הוכחת המניע (מוטיב). העובדה שעמוס קינן כתב מאמרים אנטי־

דתיים או שוא את שליחי הדת, אם תוכח אינה מספקת — ישנם עוד כמה מאות אלפי אזרחים כאלה במדינת ישראל. שני הנאשמים עצמם לא גילו עניין רב במשפט. הם ישבו בין השוטרים המויונים, כשמפעם לפעם נפלט פרוק עצור מפייהם. תיק מספר 3871/52 לא הבטיח סנסציות רבות לעיתוני־הערב.

המשק

זכוכת שפתיים

שעה שעל חוף ימה של תל־אביב מוק־מת גדר השמה קץ לתקוות המרחצים ה־תל־אביבים, הולכים ונבונים, במרחק כמה קילומטרים, בחלקו הדרומי של חוף בתי־ים, בתי מרחצאות (עם מלתחת תת־קרקעית ל־5000 איש) ובתי־קפה חדישים ביותר. יוזם התכנית: יעקב בן־סירה, 53, חניך תכנון

חבר הכנסת תופיק טובי מה. אני? אתה!

לונדון שהיה משך 20 שנה מהנדס עירית תל־אביב.

גם ריפוי בעיסוק. כאשר נאסרה הר־צצה בחופה של תל־אביב התארגנה קבוצת קבלני ויסדה בשותפות עם המועצה המקומית בתים חברת פיתוח של חוף בתים בעלת זכוין ל־49 שנים. בן־סירה ניגש במרץ לעיבוד הכנית פיתוח החוף לאורך שלושה ק"מ. התכנית המגוונת מקיפה, בין השאר, הקמת בית מלון בחלק הצפוני של החוף, הפיכת בתי־המרחצאות (הערביים) הישנים למכון של ריפוי בעיסוק, התקנת מעגן סי־רות ובריכת שחייה לילדים.

ראש מועצת בתים, דוד בן־ארי, מקווה שתנוכת המפעל שישתדע על 1500 דונם (כחמישית שטח המועצה) תשולב עם הפי־כת המועצה המקומית לעיר. כי בן־ארי ה־מפא"י החליט לנצל את שפתיים שבת־חום מועצתו שלא כדוגמת רוקח ראש העיריה הציוני־הכללי של תל־אביב. אם רוקח יחול להיות ראש העיר יהיה זה במיוחד זכוכת שפתיים המוונחת. אם בן־ארי, יהפוך ראש העיר בתים יהיה זה במיוחד זכוכת שפתיים מפותחת.

הים

ככלו נסיעה בטקסי

מפרשיה הלבנים של רהב הבהיקו במפרץ חיפה, ממנו עמדה להפדר לשה שבועות של מסע נועז בים־התיכון. שמונה הרפתקי גים ילידי הארץ, חסונים ושזופים, עלו על הסירה בשב 13 היום, השקיפו על הכרמל המתרחק בשוב רוח דרומית על המפרשים המתוחים.

היו אלה חניכי זבולון, שבראשם בלט מפקד הסירה עובדיה (עובר) יוסף, 24, גבה־קומה ויפה־תואר, לשעבר סייר קרבי בחטיבת גב־עתי, בה נפצע עליידי קלע שחרר דרך הלסת הימנית, הסביע צלקת גדולה מתחת לאוזנו. כמפרשן יומאי המשובח ביותר בזבולון, נוסף עובדיה ראשון את דגל ישראל בקפרי־סין אחר קום המדינה. בהגיעו אל גולי קפי ריכין תוך הבקעת סערה עזה, על סיפון סירה טרופה, בת חמשה טון, אוריאל, החליט לבצע בהזדמנות מסע נועז יותר, לטלטל את ימאי זבולון על גלים רחוקים ככל האפשר.

גם 120 לירות. עובדיה ארגן שבעה וחיקי זבולון, זכה ביחס מיוחד ממשרד ה־מסחר והתעשייה שהציף את הסירה ארוכת 15

ואחיות שחקו בחול, ליד המחסן, הניחו לריי מונה הקטנה, בת 14 החודש, לשחק לבד, במרחק מטרים אחדים.

רימונה לא השתעממה כלל. נחש ארסי מסוכן, שהועבר מן הסתם עם הגזע עם הצבא ממקום מוצאו בנגב הרחוק לשכונ פגיה שלייד פתח-תקוה, רצה לשחק. לשם כך, הת' חיל מן הבטן, הוא זחל בוהירות על שמלת התינוקת שהשמיעה צהלה, עשתה מרוב דג' ווג את מה שעושים רוב הילדים בתנאים מסוימים. האם שמעה קול, הכירה את צחוקה הפרוע של רימונה הקטנה, שלחה את האב "לראות שהילדה לא תלך על הכביש!" בהפנות האב את ראשו, קפא על מקומו. הגחש הצהבהב, בעל הכתמים מצבע הזית, השתרע בנוחיות לאורך זרועה של רימונה, ראשו תלוי בצוארו, משתקף מעבר לכף היד. האב השמיע קול צעקה, אליו הצטרפה גם האם, ששה האחים והאחיות שיללו במקלה מהרישת אוננים.

אך רימונה, היודעת לומר רק "אבא", "אמא" לענה ילכולם בגלוי, פתחה בצחוק כמוהו לא השמיעה משך 14 חודש. האב עשה תנועות מבוהלות, ניסה לשחרר את הזרוע הזוערה, סביבה נכרך הנחש. ריי מונה המשיכה להתנהג כאילו הבינה בדיחה מצחיקה, גילתה לבסוף קוצר-רוח ליצור ה' טרדני והמדונג שהסתכל ישר לתוך עיניה השחורות: עתה היה ראש הנחש בתוך פיה וארבע שיניים עליונות ושתים תחתונות מחצו את צוארו של הנחש, בכוח של חינוק המנסה משהו חיש. לבסוף, נתקיימה נקמת חוה ביצור בגללו גורשה מגן העדן. הפתן שפך את ארסו הרירי לתוך פיה של רימונה הכה אותה בזנבו מכות שהשכיבו אותה על החול בככי, השאירו פסים לבנים על זרר עותיה.

אותו לילה התאספו משתכני פגיה סביב העריסה בחדר הילדים הרבים בבית בושרי, ראו אצבע אלוהים עם קצת מול בלתי מובן בנס הנחש. רימונה לא ערכה להם קבלת פנים נלהבת, פתחה בסירת הקאות מלוות שלשול, אותן הגדיר הרופא, שהזעק באישון לילה, כהשפעת החלבונים, מהם מורכב ארס הנחש, על קיבת האדם.

למחרת פעלה קיבת הקטנה כשורה, איפ' שרה את השתתפותה בהלחית הנחש שנקבר בכבוד משפחתי, איתו הביע האב שהספיד את הנפטר, לזכותו ציין את חיי בתו.

דרכי אדם

מי גידל את המלפפון?

ככל יהודי שני יליד ארצות-הברית נולד גם מנחם מרלוביטסובל בניו-יורק בשלהי 1900. כעבור 23 שנים סיים את לימודיו כמהנדס חימי באוניברסיטת קולומביה, הש' תלם משך שש שנים נוספות במקצועו עד ש' וכה בתואר דוקטור.

ד"ר מרלוביטסובל התעמק במחקר תעשיי' תי, סייע בהצאת שיטת הדפסה על אלומי' ניום, הצטיין במלחמת העולם בתרומתו ל' המצאת הצמר הסינטטי שתפס את מקום ה' צמר הטבעי, אשר ארצות-הברית חששו לה' נתק ממקורו העיקרי, אוסטרליה.

כיצוני מילדות לא הניח החימאי המוכ' שר את ארץ-ישראל ולמרות היותו מרוחק ממנה מרחק רב, שימש במשך 13 שנה כ' יועץ חברת האשלג. ב-1945 התקרב יותר. הוא הפליג באניה הראשונה נושאת האור' חים שיצאה מגמל ניו-יורק אחר תום המל' חמה לארץ-ישראל, הפך מנהלה התכני של חברת האשלג. עם הריסת המפעל בקליה, ב-1948, עבר לתכניו החיפאי, נתמנה פרופ' סורימנה להגדסה חימית ומטלורגיה (תורת הפקת ועיבוד המתכות).

מהצד השני של המתרס. לפני חר' דש ישב ד"ר מרלוביטסובל בן ה-52, לבן ה' שיער, תכול העין והחייכני במשרדו כשנכ' נטו אליו כמה מחברי קיבוץ גבעת-ברנה, ביקשו את עזרתו לפתרון בעיות עיבוד אלומיניום לו הם נזקקים בייצור מכוונות השקאה בבית-החרושת הקיבוצי מטר.

פרופסור התכניו, הנותן את עזרתו חנם למשקי ההתישבות, הבטיח לעזור לאנשי גבעת-ברנה. אולם כעבור ימים מספר נזכר כי חברי גבעת-ברנה נמצאים תחת השפעת מפ"ם, מצדו השני של מתרס דיעותיו הפו' ליטיות. ד"ר מרלוביטסובל חזר בו מהבטח' תו לעזרה, נימק זאת בתקבך בן מאה מל' (....) אני מנמך מסוב לעזור לכל קבוצה של דעתי אינה ציונית במלוא מובן המלה; כי חוד הנני מתנגד לכל קבוצה המטיפה מלח' מת מעמדות במקום אחדוד בישראל... על המחשור, בסאון מפ"ם, גינה את פרופ' סור התכניו האנטי-מפ"מי מעל עמודו ה' ראשון, מזכירות גבעת-ברנה התלוננה לפני

המטר בערימת פרודוקטים משומרים, מאכל לששה שבועות. משתף פעולה שני היה מש' רד האוצר שהקציב ליוצאים 120 לירות שטר' לינג, אותם גנזו למקרי קילקולים בסירה. חנוכי זבולון. רחוקים במתכוון, לא נרתעו בזוכרם את גורל סירת הפועל, ארלזורוב בת 23 הטון, שיצאה לפני שנים מספר לאותה דרך, אל האי רודוס, מרחק של 800 ק"מ מחופי הארץ, נאלצה לשוב מחמת סערה עזה שהתחוללה בין קפריסין לרודוס.

היוצאים הבטיחו להניף את דגל זבולון ב' חופי רודוס, נדרו לא להפעיל את המוטור החדיש והמגרה שנקבע בירכתי הסירה, לצוף בורת המפרשים בלבד, במהירות של שמונה קשר (כשני ק"מ לשעה).

הסביר שמעון וינגרדוב, 25, סגן ספקד הסירה, בעל שרירי הברזל והנסיון הרב, אותו קנה במסעות דיג למפרץ הפרסי, תי' מן ומצרים, בטרם השתתף ברוב פעולות אצ"ל כמפקד גונדה: הפלגה במוטור מופ' על שחה לנסיעה בטקסי' אנחנו עוסקים ב' ספורט.

לסכנה הרומנטית התלהבו במיוחד שני ירוקים: מיכאל ליימן, בלונדי, חסון וגבוה ותיקה דיג המנומש, בני ה-17, שיצאו למסע בתולים שיקל עליהם את חבלי הקליטה בחיל' הים, בו ישרתו תוך שנה.

חינוך

שם רע לחמורים

ראובן סיוון, קצין העיתונות ויחסי הצי' בור במשרד החינוך, נכנס ללשכת השר בן' ציון דינבורג ותחת זרועו גליל נייר. כש' פתח אותו לעיני דינבורג לא האמין זה ל' מראה עיניו. בתמונה נראתה הצטלבות דר' כים, מכוניות מכל עבר ובמרכז שני ילדים בעלי ראש חמור ששיחקו בכדור. הכותרת אמרה, בלשון עדינה קצת יותר: כל ילד שמשחק ברחוב, הוא חמור. על החתום: ה' מפקח על התעבורה, משטרת ישראל ואגודת זהירות.

פרופסור דינבורג, המתנך הותיק, קפץ כ' נשוך מעקיצת עקרב, פקד לערוך חקירה, לקבוע כמה מהכרוזים החינוכיים כבר מצא' את מקומם על קירות בתי-הספר בארץ, ל' הרוזים מיד.

החיפוש אחרי האתראיים לא היה הדבר הקל ביותר שראובן סיוון ביצע בחייו. כל אחד מהחתומים שלח אותו לרעהו. לבסוף קבלה משטרת ישראל את האחריות על עז' מה, התגלה שטענה, כי העתיקו את הריזן מכרוז אנגלי. השיב משרד החינוך: באנגליה אין לחמורים שם כל כך רע כמו אצלנו. שם מכיר כל ילד את דמויות שקספיר בעלי ראש החמור.

הכרזה האיחיונית עקיצת עקרב

אחרי שהורד אחרון הכרוזים מכתלי בתי' הספר נרגע דינבורק: "אם החמורים כבר לא אצלנו, הוקל לי".

דרכי חיים

נקמתה של חווה

שעה שמוות צהבהב, ארוך (70 ס"מ) שרשב לשון בעצבנות והתפתל בטבעות, טבעות 40, משפחת בושרי התימנית, ישב דוד, בחז' פועל מהצבה ואב לשבעה, על מחצלה, תחת עץ, לגם מכוס קפה. לידו עמדה האב, התיזה מי סבון מגינת הכביסה. חמשה אחים

יעילותן בעבר. החיפוש אחר טביעות אצב' עות העלה שלל יותר מדי טוב: עשרות טביעות של מבקרים שנשענו על הזכוכית. עיצרת עשרות חשודים שהמטרה מכירה את שיטות עבודתם, לא גילתה יותר, קיב' לה רק השבוע משמעות, כשהתברר שבין אורחי המטרה היו גם יהודה ויינברגר ואימרה האוספטר.

החשד, כי התכשיטים מיועדים לחוף לא רץ, עוד הגביר את עצבנות החוקרים, ששלחו צילומים של הרכוש הגנוב לכל משטרת העולם, הכריזו על מצב הכן חמור בלוד וב' חיפה. לוי אברהמי, מפקח מחוז ירושלים, התעצבן כשהחקירה עמדה בפני קיר אטום, הומין חוקרים נוספים מחוז לירושלים, ציחה על עדיפות עניין בצלאל אפילו על חשבון חקירות אחרות, הכריזו לבסוף גם על פרס של 1000 ל"י למי שיעזור בגילוי הפושעים.

נושבת נחש רימונה בושרי (ראשונה מימין) ואחיותיה מוות צהבהב

מפארים אחרי בילוי של שבעה ימים ב' בירה הצרפתית. בחזום לצע, הגלו פוע' לימ במוחותיהם החוטמים הקטנים המכונים זכרון: לנגד עיניהם עברה רשימת הבארים (שלפי עדיראיה יש בפארים שלושה לכל דלת) בהם בקרו, מערבות של תערוכות, טיולים לאורך הבלברדים, המהווים בילוי בפני עצמם. הפתעה פאריסאית נוספת, שמו' רה, לישראלים בלבד, היא קהילה עברית, רי' ניכרת בגודלה העולה על בני פאריס בדיעת סודותיה.

סיכם אחד החוזרים את הרפתקות הש' בוע הפאריסאי על חשבון בנייני האומה: "באמצעים שלי, לא הייתי זוכה לזה באלף שנים". אולם גם חברת בנייני האומה, ש' הכניסה ידה לכיס על מנת לשלחם, לא פו' רה כסף חינום. על שולחן הכתיבה של יצ' חק רישין, פקיד קשרי הצבור, נערימה מאז ערמה ניכרת של ניירות צהובים, אגרות של 10 ל"י כל אחת, שנמכרו כתוצאה ישי' רה מהפיתיון ששמו פאריס.

פשעים

הגנבה הכי גדולה

אחר ארבע שנים של עצמאות ומספר גדול של מאורעות שאפשר היה לכבד אותם בתואר "אחרי אלפיים שנה", הצטרף החודש מאורע נוסף לרשימה. הגניבה הכי גדולה ראתה את אור המדינה.

האמונה במוסר היהודי, שגרמה להחזקת חפצים יקר-ערך ללא שמירה מספקת בבית הנכאת בצלאל הירושלמי, הניחה, כי ברכוש כזה לא ישלח איש את ידו.

מנהל בצלאל, מרכזי נרקיס, שבא בשעה 8.30 בבוקר אחד לפני שבעה שבועות לפתח את המזוזאן שוכנע אחרת. אחרת, הדלת החיצונית הייתה שבורה ובקומה השנייה חי' כה לו ארון זכוכית ריק, שדוד מתוכנו שנא' מד ב-25000 ל"י. מתחת לשמשה, שהורדה בוהירות על-ידי פותחת ברגים והושבה בצ' לכל תשבר, היו מונחים לפנים החפצים הכי יקרים של בית הנכאת: סיורת זהב נושאת כתובת יחנית, מכילי-בשמים עתיק, ארון-קודש זהב בועיר-אנפין מזוזה בעלת ערך היסטורי. פרס של 1000 ל"י. משטרת ירושלים ניסתה קודם כל את השיטות שהוכיחו את

הפגנות השבת

קול מוזר נשמע משך השבוע. הוא דמה מאד לקול הצהלה של סוסים משוחררים ששרתו פעם בחיל הפרשים והשומעים, אחרי שנים של מנוחה, את קול התרועה של החצוצרה המסמלת את פקודת ההסעדות. אירה של מרי היתה פרושה על הארץ. בלב אל-פים התגברה ההרגשה הספונטאנית שעתה הוגדשה ה-סאה. סטירת הלחי המצלצלת של חוק השבת דרבנה לפעולה, שכנעה את הנוער החוסס כי הפעם מלוכד סביבו הרוב הגדול של העם, בלי הבדלים של מפלגות והשקפות.

יחד עם הרגשת הכוח דירבן שיקול נוסף. היה ברור לכל כי ברגע שייכנעו נהגי המוניות יינטל העוקץ המרי גיו ביותר מחוק הכפיה. עצם הכניעה של בעלי המוניות לא היתה מוטלת בספק — קשה היה לתאר את נהג המונית בדמות אביר בשריון מבריק הלוחם לחרות האדם הקטן. השאלה הגדולה היתה אם ייכנעו אנשי המוניות לפני השבת או לאו. כי יום השבת היה שעת האפס של כל התכניות.

הדבר היה ברור גם למשרד פנקס. כמו בימי שביתת הימאים שוב הופעלו "כל אנשי המלך" כדי ללחוץ על בעלי המוניות. קול ישראל, המתגלה יותר ויותר כקול מפא"י, ניהל משך יום הששי מלחמת-עצבים חסרת-כוח, מתוך נסיון גלוי לזרוע פרוד ואי-אמון בין הנהגים. לבסוף נשברה התנגדות בעלי המוניות בת-אביב באמצע יום המנוחה. הכניעה לא הספיקה להפריע להפגנות שנוערכו בבוקר, אולם היא גטלה את העוקץ מן ההפגנות של אחר-צהריים. הכניעה עצמה היתה אפשרית רק הודות לפאראדוקס נוסף בשרשרת המגוחכת: אחרי שהשר הדתי הכריח את הנהגים לחלל את השבת, עודדה אותם המשטרה לבצע מעשה בלתי חוקי במפורש — לנסוע ביום שעוד היה לגביהם יום המנוחה החוקי.

אורגיה מינית וביתי-מרוח

מחול השבת נפתח בריקוד כנעני. מרכז העברים הצעירים קרא לאספת מחאה באולם תיאטרון מוגרבי, תל-אביב. מאות צעירים ששמעו על הכנענים, בעיקר מפי מתנגדיהם, מילאו את הספסלים. הם רצו לראות סוף סוף מי הם הכנענים המפורסמים, לשמוע מה בפיהם. לכנענים היה זה צריך להיות ערב גדול. אחרי עשר שנות פעולה אלמונית תחת שמות שונים (העולם הזה 766) הופיעו זו הפעם הראשונה באספה פומבית בתל-אביב. אולם באולם חיכה להם ההפתעה של העונה: זו הפעם הראשונה בחיי כל הנוכחים באולם יצאו הדתיים להתקפה ומנעו בכוח הזרוע קיומה של אספה. כמה ימים לפני האספה קרא הצופה: "מן הראוי שהנוער הדתי לכל זרמיו, המונה אלפים ורבות, יודיע באופן חד-משמעי לבריונים הטמאים שהציבור הדתי ידע להתגונן כראוי!" ולצורך הסבר הוסיף: "קבוצה זו מטפחת פולחן האיללות והזימה..." כי "תחילתה בחוג מצומצם, שהיה מהכנס בחדרים לטכסים של אורי-גיות מיניות לאלילה עשתורת".

הנוער הדתי, על כל זרמיו, אמנם לא הופיע ברבבותיו כדי לחזות באורגיה המינית המובטחת, אולם כמה מאות בני עקיבא חובשי ברטים, כיפות ומגבעות, הספי קו כדי להפוך את אולם מוגרבי למשנה שדמה לבית-מרוח. הדתיים מלאו את המעברים, התחילו לשחק בי כדור, לצעוק ולצווח. אהרן אמיר ועוזי אורנג, דוברי הכנענים על הבמה, היו חסרי-ישע נגד השתוללות זו, מאחר שלא היו באולם די אנשים מאורגנים כדי להתגייס להגנה. קהל הצופים שמר על נייטרליות קפדנית. העובדה שהכנענים ספגו תבוסה כה מוחצת דחקה מידי הנוער חובש הכיפות שאינו נחשב בדרך כלל כבעל שרירים מצטיינים, מבלי שהדבר יגיע אפילו למהלומות, לא הוסיפה פרסטיז'ה לכנענים בני הגימאעה. אולם אהרן אמיר לא התיאש. אמר הוא: "הוכחנו לפחות דבר אחד — הדתיים לא יהססו מפני שום מעשי אלימות כדי לסתום את פי הציבור הבלתי דתי במדינה!"

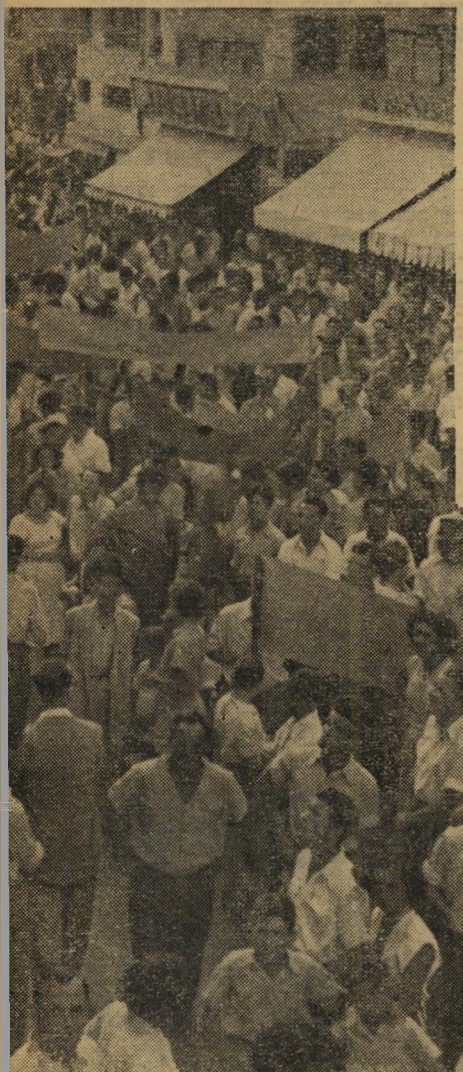
כנופיה של מחמאי כסאות...

המאורע האופייני ביותר לשבת זו נערך למחרת היום. משך השבוע שקדם לו נערך ויכוח כמעט פומבי על הצורך בהפגנת נוער שתהיה שונה מכל ההפגנות. הרעיון המרכזי היה לא להיגרר שוב אחרי אחת המפי-לגות או הארגונים, אלא לגייס את הנוער למחאה ספוגי-סאנית באמת, במגונו שלו.

שותפים לרעיון היו צעירים כמעט מכל החוגים, ביניהם אנשי מפא"י התופשים עמדה במפלגתם. כמעט כל הסופרים הצעירים תרמו את תרומתם לאוצר הרעיונות. מפקד פלמ"ח ידוע הציע לצאת להפגנה בבגדי-ים, להפגין בצורה זו את רצון הנוער בנופש בלתי-כבול. מישהו אחר הציע לשיר שירים דתיים, ביניהם שירים בעלי אופי מפקפק על רבנים ורבניות, שקנו להם אחיזה בצבא. חיים חפר, פומנאי הציבוריות, תרם את הסמל: אות שיין מרובעת מן הסוג המצוייר על זוגיות המכוניות, כשהיא מחוקה בשני קווים מצטלבים. עש-רות הצעות נידונו ונפסלו, אך דבר אחד היה מנוי וגמור עם הכל: תהיה זאת הפגנה ראשונה במינה, בעלת סגנון

הנסיון הספונטאני: שעה שעשרת אלפי צעירים התרחצו בשפת הים אירגן ועד הנוער למלחמה בסרור הדתי, גוף בלתי-מפלגתי שהוקם למטרה זו, הפגנה ספונטאנית. בעזרת רמקול חזק שנישא על שכמם של ארבעה בחורים אתלטיים שידרו את דבריהם לאלפים, קראו להם להצטרף להפגנה. בתמונה: אורי אבנרי משרד תוך כדי הליכה. התנונים הדביקו להפגנה תו "כנעני".

המשטרה אינה מתערבת: מכוניות של המשטרה הניי-זת המתינו לאורך מסלול ההפגנה להוראות אולם לא הפריעה למהלכה. הרמקול עודד את השוטרים להצטרף להפגנת הנוער.

קריאה לחיילים:

הפגנת הנוער הבלתי-מפלגתית שיצאה משפת הים הגיעה לשיאה על מדרגות קולנוע מוגרבי, שם נעלה ע"י ירוחם כהן, מי שהיה שלישי של יגאל אלון בפלמ"ח (משמאל, חובש מגבעת), לפני הסיום הזהירו ה-דוברים את הממשלה כי סבלנותו של הנוער פוי-קעת. "מעולם לא דרשנו לגזוז את הזקנים ואת הפיאות של הדתיים או להכריח אותם לנסוע בי-שבת בקרייזלר שלהם". אנו צעק אחד הנואמים, "אנו לא נסבול כי הם יטילו חוקים מפני 3000 שנה עלינו". אחר קרא: "היום סוגרים לנו את התחבורה. מחר יפסיקו לנו את החשמל והמים בשבת, ומחרתיים יגידו לנו מתי לטשן ומתי ליי-רוקו". סיים בקול מלהיב.

בחוצות העיר

חדש לחלוטין.
בהתאם לפתגם שמוטב למוחמד לגשת אל ההר, במקום להכות שההר יגש למוחמד, פתחו מארגני ההפגנה (שכינו את עצמם ועד הנוער למחוזות בסירור הדתי) ב מבצע במקום שם מרוכז הנוער בשבת בבוקר: שפת ימה של תל-אביב.

בשעה 11 בדיוק הופיע על הדשא של ככר לונדון, מול קפה פינג'ן, נייד רמקול חוק, ולידו השלט של השייך המחוקק. ירוחם כהן, מי שהיה שלישו של האלוף יגאל אלון ואחת הדמויות המרכזיות בפעולות הערביות של הפלמ"ח, קרא לקהל האלפים להתקרב. אותם שנענו לקי ריאה זו שמעו כמה הרצאות קצרות בסגנון שטרם שמעו דוגמתו זה ארבע שנים.

"חברים! לא שפכנו את דמנו בשדות הקרב כדי להקים בארצנו את מדינת פינקסטאן!" קרא הדובר הצעיר, שהמנג'ה המסורתית של המתרחצים היתה תלויה על צוארו. "אנו הקמנו את המדינה הזאת בדמנו, ואנו נקבע את חוקיה! לא ניתן לכנופיה של פקידונים מחממי כסאות לשחק בנו כמו בגילים! חברינו לא ישבו ב לטרון וברפית, באריתריה ובעכו כדי להקים מדינה שהיא בית-סוהר אחד גדול!"

"אנס מקבל 14 שנות מאסר בעד מעשה אונס אחד!" קרא דובר שני, "אתכם אונסים מדי יום ביומו! מה אתם שותקים?"

מלחמת שיחרור שנייה!

כשגדל הקהל יצא הרמקול לדרכו, נישא על גבם של ארבעה בחורים אתלטיים, כשהדוברים נואמים תוך כדי הליכה ונעצרים כל כמה מאות מטרים. בצורה זו שמעו את הדברים כעשרת אלפים צעירים בשפת-הים. כשהתקרבה ההפגנה למוגדבי התהדקה סביבה טבעת של מכונות משרה שחיכו כנראה להוראות אלחוטיות. ועל מדרגות הקולנוע נמשכו הנאומים, כשנושאי הרמקול מתחלפים מדי פעם, "אנו מזהירים את הממשלה — סבלנות הנוער העברי פוקעת! במלחמת שיחרור אחת בבשנו את המדינה. אם יש צורך, נצא למלחמת שיחרור שנייה כדי לשנות את פרצופה!" כשנסתיימו הדברים פורק הרמקול לחלקיו ונעלם במהירות, עוד לפני שהמשרה קיבלה הוראה טופית אם להחריס אותו ואם לאו.

המיבצע כולו לא הצטיין בריבוי משתתפיו, או בהכנה אירגונית. לא עמדה מאחוריו מפלגה המסוגלת לגייס מראש אלפי חברים. אולם דווקא בכך היה כוחה: היתה זאת הפעם הראשונה בארבע שנים שהנוער יצא באמת לפעולה ספונטאנית ועצמאית לחלוטין. מי ששמע את דברי ההפגנה לא יכול היה לפקפק באופיה: היו אלה האנשים והיה זה הסגנון של ימי כובעי-הגרוב.

המפלגות המקצועיות הרגישו מיד בסכנה. הגבתם היתה הגיונית. כל עיתוני המפלגות משני עברי המית רסיים, עשו יד אחת להמעיט את דמות ההפגנה, אף כי לא יכלו להתעלם ממנה. הבוקר מסר את הידיעה הכוזבת שהרמקול שידר מעל גבי גיפ גיפ ונאם נגד הכנוענים, חרות התעכב על מלבושי הדוברים, ואילו דבר המציא הפגנה דמיונית בככר דיזנגוף כדי ללעוג לה. מעריב שפיתח לאחרונה מסע אנטי-כנועני הדביק לה את תו הכנועניות.

עסקים כרגיל

אחרי הצהרים חזרו העניינים למסלולם המקובל. רשות הדיבור עברה למפלגות, אשר כל אחת מהן קישרה את ענייני הדלק לסיסמות מפלגתה וסיעתה בכנסת. לא היה עוד חשש להתקוממות הנוער.

ההפגנה הגדולה ביותר הוכנה עליידי מפ"ם הרעיון היה להצמיד בראש חמורים וגמלים, אולם הקיבוצים לא העמידו לרשות ההפגנה את בהמותיהם, מחשש פן תוח' רמנה, וחמימשל הצבאי מנע בהצלחה הסתננות של בהמות מן המשולש.

כשהחל דובר מפ"ם בשידור ברמקול, מגזוזטרת מועדון המפלגה ברחוב ברנר, הקשיבו לדבריו כ-5000 איש. ואז קרה דבר סנסאציוני. לפתע צצו בהמון מכרי גית רמקול וכמה זוגות נושאי סיסמות. היו אלה אנשי מק"י. חברת הכנסת אסתר וילנסקה ניצלה הפסקת גופש קצרה של דובר מפ"ם, פתחה בנאום משלה. הקהל הגדול שכח את מפ"ם ואת הפגנתה, התלכד סביב למכונה של מק"י. כשיצאה ההפגנה היתה קומוניסטית טהורה, כשי בראשה צועדים שני חמורים רתומים לעגלה (ראה שער) והשיא שלה סיסמה שאמרה: במקום להוציא את כספנו על בסיסים אטומיים אמריקאים, ספקו תחבורה להמונים! הקהל שלא הצטרף להפגנה הקומוניסטית נשאר ב אפס מעשה מתחת לרמקול המפ"מי, שהוסיף לשרר נאום מפלגתי. אף כי על הקריאה להפגנה הופיעה חתימה של "ועד ציבורי", לא שותף בה איש מלבד אנשי המפלגה. הסיים הקומי סופק לעניין בצורה משעשעת. אחר שהקומוניסטים השתלטו על התהלכה (וסיסמות מפ"ם הוצאו מתוכה ונגנזו), נעל חגי כין, איש מפ"ם, את ה אספה בשירת התקווה. אולם אחרי ששר את השורה ה ראשונה לתוך הרמקול נוכח לרוב אימתו לדעת שהקהל הגדול לא הצטרף לשירה נשאר עומד בדומיה, אך הוא לא היה יכול להפסיק את השיר באמצע. כך האומלל, שאינו זמר לפי מקצועו, נאלץ לשיר את השיר סולו, לפני קהל של כמה אלפים.

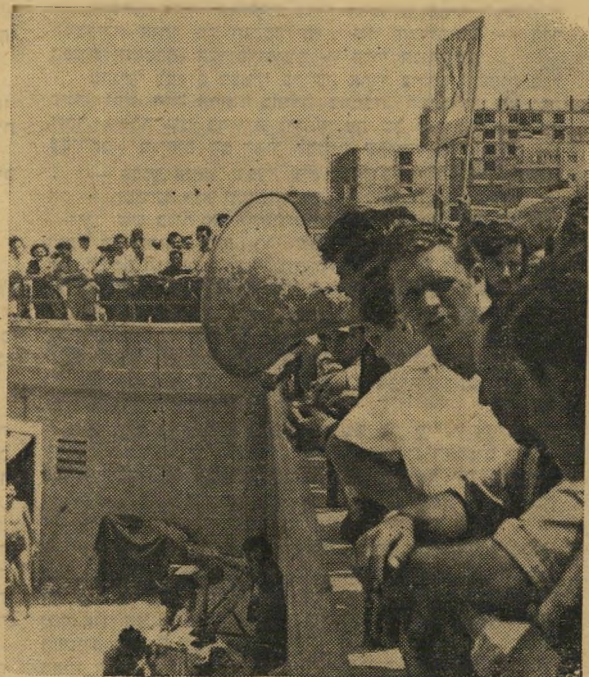
התקפה דתית:

בפעם הראשונה ב דור זה יצאו הדתיים להתקפה כדי למנוע בכוח הזרוע את זכות הדיבור ממתנגדיהם. כשכינוס מר"כ הועברו הצעירים ("הכנוענים") אספת מחאה גדולה באולם תיאטרון מגרבי, תל אביב, נאו מלבד חמש מאות סקרנים גם כשלוש מאות צעירים דתיים חובשי כיפות (מימין), ברובם חברי ארגון הנוער הדתי בני עקיבא שפוצצו את האספה. נושמת שלוש הדוברים ה כנועניים: המורה עוזי אורנן (עומד), בועז עברון והמשרי רר אהרון אמיר. הא טיפה נפסקה באמצע.

ההפגנה שנבלעה:

הרדיו ברנר כדי להאזין לדברי מפ"ם, ששודרו מגזוזטרת מועדון המפלגה. אותה שעה התדורה ברחוב תהלוכת הסיסמות שהוכנו ע"י מפ"ם כדי לשים את הדתיים לצחוק (למעלה). אולם גורלה של ההפגנה היה בלתי-צפוי מראש: חברת הכנסת הקומוניסטית אסתר וילנסקה, שקראה לאסיפה נפרדת, הופיעה לפתע במכונית רמקול בין קהל מאזיני מפ"ם, רתמה אותו להפגנה קומוניסטית. חברי מפ"ם פרשו מן התהלכה, שלבשה אופי מפלגתי מובהק. ההפגנה נשאה סיסמות קומוניסטיות נגד המלחמה ונגד בסיסים אטומיים בישראל. השתתפו בה כמה מאות מפגינים מאורגנים.

הרמקול הנייד: העמדת הרמקול על שכם המפגינים איפשרה ניידות בלתי-רגילה בהפגנת הנוער של הבוקר: קולו הגיע אל המתרחצים במים, צופף את לובשי בגדייהם מתחת לפלגיה התיא.

(המשך מעמוד 7)

לעשות בעזרת המשטרה, הוא לחפש את חתיכות הוהב, שנמכרו לפי עדותו של ויינברגר ב-160 ל"ה.

אסינות

האם לא היתה מטורפת

יום אחד בשבוע שעבר, שעה קלה אחר שבני כתתו הניחו את הילקוטים על שולחנות הכתיבה, הקשיבו לשעור החשבון מפי המורה, קפץ דובילה שטרן בן השבע, ממתנו, הודיע לאמו שכאב השניים חלף, שהוא רוצה לרדת לחצר לשחק. "לא ברחוב", צעקה אמו בהזירה אותו מפני רחוב יהודה הלוי, תל אביב, רב התנועה.

דובילה שמע בקול אמו, לא יצא אל הרחוב, נשאר בחצר, כעבור שתיים עמד מחת למרפסת מטבח דירתם, צעק לאמו: "הפתחי לי את הדלת, אני עולה הביתה." בהשאר דלת הדירה פתוחה משך עשר דקות ודובילה לא עלה הביתה, יצאה אמו אל המרפסת, קראה לו, הוא לא ענה.

בהתרגשות ירדה האם מן הקומה השנייה אל החצר, ניגשה עד המקום בו עמד ילדה כאשר קרא אליה לפתוח את הדלת. היא הרגישה שרגליה מתחלקות. המקום מתחתה היה רך, בור הביוב הישן והמלא היה פתוח. לפתע, פרצה בצעקות איומות: "הצילו, הצילו! דובילה נפל לגיורה".

"לחיים אתה יורד!" חלונות הבתים הסמוכים נפתחו, שכונת הציצו, ברובן ירדו אל החצר, הצטרפו אל כמה עשרות עוברים ושבים שהתאספו בהלה לצעקות האם.

שכונת אחדות ניסו להרגיע אותה, ללא הצלחה רבה. היא המשיכה לצעוק "הצילו!" במורטה את שערותיה ובהבטיחה לנאספים שילדה הקטן טובע בצואה. שכונתיה הטילו ספק בסיפור הרגיעו את הנאספים וניסו להשקטה בלעג בספרם שמאו נפרדה האשה מבעלה היא נעשתה עצבנית וקולה הצעקני נשמע בכיבה לעתים קרובות למדי.

רוב רובם של הנאספים נרגעו, הגיב בול"זול לצעקות הנואשות של האם שגברו מרגע לרגע. בורשה שמישהו יצלל למכבי"א ולמגן דוד אדום, לא נענה איש. השכונות ניסו להרגיעה: "דובילה הלך לבקר את אביו, ודאי יבוא תיכף." אך דבריהן רק הגבירו את צעקותיה. טענה האם: לא ייתכן, הוא לא אהב את אביו.

לבסוף רצה בעצמה להזעיק את מכבי"א. האש בשובה עמדה עדיין קבוצת נשים וגברים ליד בור הביוב המלא, סרבה להאמין למשמע אזניה. בעבור קצין משטרה במקום התחננה לפניו האם. הבטיחה לו בצעקות שהיא "בטוחה שדובילה שוכב בבור". קצין המשטרה לא חשב זמן רב, בתנועות קצרות נפטר ממדי המשטרה נושאי שלוש כוכביו, הוריד סולם אל הבור, אך בעומדו בתחתוני בתוך מי הצואה גברו שכונתיה של משפחת שטרן על כוח החלטה: "לחגם אתה יורד", צעקו לבור, "היא מטורפת ועצבנית, זה הכל שטויות." הקצין חזר בו, עלה מן הבור כש רגליו שטופות צואה עד הברכיים.

בינתיים הגיעה מכונית מכבי"א שהחלה להריק את הבור, על אף טענות רוב הנאספים

ש"חבל על העבודה". משהורק חלק גדול ממי הבור ואחד הכבאים ניסה למשוש את תחתיתו במוט עץ ארוך, הרצינו פניו. האם נשלחה מן המקום, וכבאי קשור במתניו ירד אל תחתית הבור, העלה את גופתו הכחולה של דובילה שטרן כשעה וחצי לאחר שנפל.

אחר שגשימה מלאכותית לא הפעילה את ריאותיו של הילד, ניסה רופא מגן דוד אדום להשיב את רוחו בעזרת זריקה. תגובת החיים היחידה לזריקה היתה פרפור רגליים קצר. דובילה לא נשם יותר. השכנים התפזרו בראי שים מורכנים, לא הגיבו בשמעם הערה מפי אחת הנשים: "לוא נתנו לקצין להכנס לבור, אולי היה נשאר בחיים."

הכרחה

בתאים זעירים 7 ק"ג

הארגון שהורד מן האניה והוכנס למחסן המכס בנמל חיפה, עורר חשד. הוא היה כמעט בגודל צרפון טרומי. פקיד המכס קרא את העודת המשלוח בקול רם. השולח: מרסל דיופונט. המקבל: שמואל דויטש. המשלוח: 1 רדיו, 73 קופסות כשר כשר לפסה.

"לא מתקבל על הדעת", הסיקו פקיד המכס והחליטו: "צריך לפתוח את הארגון." אולם כיצד עושים זאת, כאשר שבוזיים לאחר שהארגון הגיע, עדיין לא הופיע בעליו. גם חברת הנסיעות פטרא, באמצעותה נשלח ה"ארגון", לא ידעה דבר נוסף לפרטים שצויינו בתעודה, שבו דרף שבוץ והארגון המסתורי נשאר דומם במכס, גזל מקום רב במחסן

הדחוס. יום אחד הצליחה המשטרה לגלות את עקיבותיו של שמואל דויטש, שישב בבית קפה תל-אביבי וניהל שיחה ערה בשפה הצרפתית עם מרסל דיופונט.

למחרת נפתח הארגון בנמל חיפה, בנוכחות השולח והמקבל. מן הארגון הוצא רדיו פטפון. נמנו 73 קופסות כשר. הוא צעין המשטרה המשתאה: "למה לא באת לקבל את הארגון משך כל הזמן?" דויטש שתק, שלח מבט הרגעה אל דיופונט שהחל לאבד את קור-רוחו. התגובה עוררה חשד. מה פשר השתיקה המסתורית? התשובה ניתנה חיש מהר. כאשר פורקו 12 קורות הארגון הארוך כוה, נתגלו בחלקן התחתון תאים זעירים, כגודל אגוז, שנוקבו בדיקנות על-ידי מקדת. מתוך התאים הזעירים נאספו שבעה ק"ג אבני-חן סינטטיות ואבוימי רבידים, שהיו עשויים צמר גפן וטבולים בקמח.

שוק לתימנים. אחד השוטרים רשם את תגובתו של שמואל דויטש ביומנו: "כל הכבוד למשטרת ישראל, אבל משרד המסחר... ביקשתי מהם רשיון, לא קבלתי, אמרתי להם שאני אביא את רכושי מפאריס בדרך שחר רה." אחר מגלה דו"ח השוטר פרק בתורת המסחר: "בחרתי להעביר את רכושי בצורת אבני-חן, מפני שהם שוק מצויין לתימנים."

כאשר הובא דויטש לחקירה במטה המשטרה, נדהם לשמע הקראת פליטות פיו ששר שמו בדו"ח. אמר שמואל דויטש בן ה-45 ואב למשפחה, אשר עלה לארץ לפני כשנה מאירופה: "אני הברחתי? אני בכלל לא ידעתי מה כשר בארגון."

בצל כובע הגרב:

צעירים יורדים לנוב

בה בשעה שרכבות בני הנוער מתזכמים במציאת תוכן לחייהם, קיימות פה ושם קבוצות של צעירים שקבעו לעצמם מטרה הרוחנית ומגשימים מטרה זו בעקשנות. על אחת הקבוצות היתה כותבת מרים שילה, כתבת העולם הזה:

הערוכות הדם האינדיאני והאירי ניכרה בה, ביטיס ההרפתקן, משך כל עת שרותו בצה"ל. היה זה אחד משגעונוני תיו הרגילים על אמר לחבריו היהודים בשעת אחד הסיורים בשטה עבדת שבנגב:

— חברה! כאן חוה לגידול צאן — זה העניין!!!

הגימאעה פרצו בחזק. גם גיטי צחק. והוא המשיך,

כיד הדמיון הטובה עליו: — כמו אצלנו, במערב הפרוע! — יהיו כאן קאובים הרוכבים על סוסים להפארת ודוהרים במרחבי הערבה, בבגדי צבעונים וכבושים רחבי שוליים!

החווה לגידול צאן היתה לבדיחת היום. וכל שנעשתה תכופה יותר, כן היתה מבדחת פחות. אותם בתוריסטיים היו, גוף הכביבה המצודד קסם להם. תחילה רק השתעשעו ברעיון ההיאחות במקום. אך משך תקופת מלחמת השחרור הספיקו להתאהב בנגב ולחשוב על ישוב של מגדלי צאן במלוא הרצינות.

אם הבדוים — אמרו — שאינם קשורים לאדמה ומשי תמשים בשיטות אדמה שמקומן במוזיאום, אם הם הצליחו לחיות על מרעה במשך אלפי השנים האחרונות — אנחנו ודאי שנצליח!

בינתיים נסתיימה מלחמת השחרור. החיילים הפכו לאזרחים. הם ויינו בתכניתם ככובד ראש ופרשוה לפני מוסדות וגופים במדינה.

— שגעון! — פסקו המוסדות, שאליהם פנו הבחורים בבקשת דיון בעניין. — שהם? בשלהם.

בבתי הקפה, חלומות לב

כאורחים הצליחו להשיג משרות, שבתוקפן יכלו להמשיך לסייר ולחקור את שטחי הנגב. שלוש שנים תמימות המשיכו בחקירות. בעקשנות, בדקו את כמות המשקעים ואת כמות מי המעיינות ואת הקרקע; ערכו חישובים על גבי חישובים עד שהוכיחו למוסדות, שחור על גבי לבן, כי ה"תכנית היא בת בצוע.

גיטי המשיך להשתולל, ערך לעצמו פרסומת בעתונות הארץ. דיבר גבוהה-גבוהה, פנה לעבר-הירדן ברעיון להקים שם את החוה; ולפי מיטב השמועות, יושב הוא כעת באחד מבתי-הכלא הירדניים ומפתח שם את דמיונו הקאובואי.

ואילו החברה המשיכה בעבודת נמלים שקטה וצנועה. "בדוהא", ששמו החילוני הוא יעקב עורב ודמותו הפכה כמעט לאגדה לאושיב הסביבה, וחגי, שהוא אחי אהוד אביראל, הפלמחאי המנהל את משרד האוצר — לקחו את העניין בידיים. במקביל לחלק המשקי ארגנו את החלק ה"חברותי של התכנית. היה צורך לאסוף את ספירי הגנב, להעלות על הפרק את בעיית ההצטרפות, לעצב את הצורה התברתית וליצור גרעין התיישבותי.

— אפילו בבתי-הקפה של תל-אביב המעיקה, אפשר לר"קום ולהגשים חלומות שבלב — אומר בודהא. — ואמנם, שם למדו הסיירים להכיר זה את זה. כי תושבי שדה-בוקר הנוכחיים, לא היוו כצאן חברה אחת, אף לא הכירו כולם איש את רעהו. חיי צואת התחילו לקיים, רק מיום ה-15 למאי 1952, הוא יום עלייתם על הקרקע. והם גאים על הישגם, שהוא הישג החשוב ביותר אצל כל גרעין המתחילים. תכ"ב רה איתנה ומלוכדת והאנשים מותאמים היטב זה לזה. שהרי מצב כלכלי גרוע אפשר לשפר תמיד, אך לחברה לא יהיה מרפא לעולם, אם לא היתה מוצקה מתחילתה.

בציריפיונים, חדרי הנוחיות

שדה-בוקר נמצאת דרומית לבאר-שבע, במרחק של כ-60 קילומטר של נסיעה במכונית. עד ביריחמה (בארה של תל-ירוחם, המשמשת לעת עתה גם כבארה של שדה-בוקר) נוסעים על גבי כבאי סלולי. מכאן והלאה — הכביש עדיין בשלב של סלילה. עתיד כביש זה להיות הכביש החדש לאילת, לכשסיימם בעזרת השם והתקציב, כיוונו הוא ואדי רמאן ומטרתו: קיצור ניכר של הדרך לאילת.

לכאורה נראית הנקודה כזעיר-אגפין של ישוב; אולם, אהלוך, שני ציריפיונים ושני ציריפיונים. האוהל הוא חדר הבניים; האהלוך — חדר האוכל, הבנוי כדוגמת חדר-אוכל של מתנה; שוחה שנתפרה עבור הרגליים סביב ה"שולחן" המבדילה אותו מן ה"ספסלים"; שני הציריפיונים — חדר הבנות והמטבח; הציריפיונים — חדרי הנוחיות.

בהגיעי ממצאתי בקושי, אחרי בילוש והצצות בכל פינה, נפש חיה אחת: בחורה במטבח. הסתכלתי מעמיקה יותר, גילתה שני בחורים ליד ערימה של קורות, הונים על עבודתם; מניחים הם יסוד לבניית שלושה ציריפים.

— כרגע אנחנו שבעה איש במקום — מתנצלת הבחור רה — מספרנו הוא חמישה-עשר — מוסיפה היא באווה — כולל שש בנות אם לקחת בחשבון שלפני שלושה חודשים היתה רק בחורה אחת. הרי זוהי התקדמות יוצאת מהכלל!

נהג שניים חוזרים מעבודתם בודה. אדמה יש לנו למכביר! כל השטחים הרדומים שסביב — לנו הם. כבר זרענו הרבה למרעה ובסוף הקיץ נקבל את עדר הכבשים הראשון.

לא קיבוץ, לא מושב ולא בט"ח

בריאלום החמור שלהם, חישובי החברה מראש כל פרט קטן בקפדנות מדוקדקת,

— אנו בוחלים בחמיכות, ולשם כך עלינו לקיים את עצמנו. כרגע דרוש כסף, לכן עובדת מחצית האנשים בעבור דת חוץ. אפילו המכונית האחת והיחידה אשר לנו משמשת לעבודת חוץ. לפי החישוב, דונם אדמה לנפש דיו לספק את צרכי מחייתנו. למאכל נגדל ירקות, עופות ועצים.

עד שנתבסס מבחינה משקית, חיים אנו חיי קומונה. אחר כך נחלק את הרווחים ונהיה לקואופרטיב. לא הגדרנו את עצמנו לשום צורה — לא קיבוץ ולא מושב ולא בט"ח. לכן אין אנו שייכים לאיש, אין אנו תלויים באיש, הננו חפשיים לענות ככל העולה על רוחנו. נזכר על כך, אחדים מחשבי חופשיים עמדות חשובות במשרדי הממשלה, או מקור"בים לאנשים בעלי עמדות מפתה, לכן הכל מתחשבים בנו.

גם את המשק מנסים אנו לארגן בצורה מקורית: הפטני טים הם לחם חוקנו. אלה נועדו לשם חסכון יעיל. דוגמה: גנרטור העיבוד בעזרת טחנת-רוח הוא זול מגנרטור רגיל, והרוח, כידוע, מצויה בנגב בשפע. תראו איך נשנה כאן את הנוף! יהיה כאן יצור אשר כשיש רוחנו, שלושה מטס גובי-הו ובקצהו — שלוחות שלוחות של כנפיים, חגות עם הרוח.

בצהרי יום, העמסת אבנים

מיוחדת במינה היא הטכניקה של קבלת חברים חדשים. כנראה חושב נוער הוהב בארץ, שישיבה בנגב פירושה והירה בניפים על פני המרחבים וגידול צאן פירושו זלילת בשר ללא צנע. אחרת לא היו נוהגים כזבובים לשדה-בוקר, לנסות להצטרף למתנחלים. ואילו בני שדה-בוקר מראים לישכאלה מייד את נחת זרועם.

ראשית חכמה, כאשר בא זר ומבקש להצטרף, אין מכבי דים אותו במאום; למען ידע כי אין הם מפנקים, כשם ש"אינם מפנקים. במקום זה לוקחים אותם ישר... לעבודה.

ומעשה בשניים שבאו ונשבעו בכל האידיאליזם והאהבה לנוב, שהם מוכנים לכל.

— לכל? — נתכבדו בליגולו. והחברה קרצו זה לזה: עושים רושם של סטפטיים עלובים. נראה אותם בעבודה!

לקחו אותם להעמיס אבנים — ודוקא בצהרי היום, והימים ימי שרב וסופת חול משתוללת. הוגשו להם האבנים הכבדות ביותר.

— זה קצת קשה לנו — הסבירו במאור פנים. — קשה? — עכשיו נתכבדו בלגלוג מר שבעתיים. — ומה? קל בנגב? אם תצטרפו אלינו, תשברו כך את הגב והידיים, יום יום.

והסוף? הם ברחו כמו שפנים. — כך אנו עושים עם כולם — מסבירים הגימאעה — ומעמידים אותם דוקא מול הקשיחות והאפרורית שבחינו היומיומיים. ולכן מצליחים אנו לברור רק את הטובים.

החיים שווים זהב

לא סמכתי על בטחונם העצמי של בני שדה-בוקר והתי לטתי לבדוק, מי הם האחרונים, שהצטרפו אליהם מן החוץ. נודע לי כי לאחרונה התקבל אחד ממכרי. פגשתיו למחרת היום, מחייך לעומתו ברחובות תל-אביב.

— עדיין כאן? — שאלתי. — מחר יורד לנגב — השיב. חסל סדר "הצפון". מקומי לא יכירני כאן. משתגע מגעגועים לנגב.

מאז ומתמיד היה הוא חייט נגב, בו נלחם ובו הסתובב מאז מלחמת השחרור. כאחרים שחמתו, עברה עליו תקופה קשה של חיי נע ונד, על כל הסבל הכרוך בהם. ודיה היתה שהות של יומיים, שלושה בתל-אביב של אחרי המלחמה, כדי להעביר את רוחו לחזור לנגב ולסבול.

— אבל שם נהדר והחיים האלה שווים זהב — מסביר הוא. — והחברה של שדה-בוקר הבינו לרוחי וקיבלו אותי. העבירוני כמו חמור, עד שהחליטו כי מהווה אני השקעה כדאית.

— ימח שמם — הוסיף כברכת פרידה — הם חברה נהדרים.

השריפה הגדולה

עשרות עולים חדשים ותושבי יפו, מצטופפים ליד שער הנמל, תחת שמים מכוסים דחבנות, שעה שפלוגות כבאים וצה"ל נלחמות באש.

מכבי האש פורצים את הדחבנות בעזרת גרזנים. המחפץ הארצי של שק"ם הצמוד למחסני הסוכנות, למחרת הדליקה הגדולה.

אולם מסקנתה השנייה של המשטרה, שכמעט קרוב לודאי שלא היתה הצתה ודוגית (מאחר שלא היתה אפשרות טכנית לבצע גניבות גדולות במקום זה בנמל האחרון) ביטלה זמנית את האשמה נוספת נגד פקידי הסוכנות. יותר מתונים היו הכבאים עצמם, בגללם כמה עשרות ק"ג של חשיש ואופיום, בין מאות גוילים של ספרי תורה עתיקים. שהובאו או עליידי העולים. הסביר אחד הכבאים: אם היה חשיש, אפשר שהיה גם סמרטוט ספוג שמן, אשר בתנאים מסוימים עלול להתלקח בהצתה עצמית.

שיטור צבאית שנמצאה במקום בהגיע הכבאים, ונשלחה להבהיל את הצבא, שהצטרף למבצע הכיבוי באיחור ניכר. אנשי השגרירות האמריקאית מיהרו לשדוד הדליקה, בנטשם נשפייה בבית השגרירות בתל-בנימין, רמת גן. שם הבחין אחד האורחים בלהבות שנצנצו למרחוק. בהגיעם למקום נשארו שלוחים. מחסן השגרירות הנמציא בסמוך למחסני הסוכנות, לא נפגע כלל, הזכיר בכך אסון דומה שאירע לסוכנות חסרת-המזל, בהשחית מבול החורף האחרון כמדי יות ענק של מצרכים שעה שהמחסן האמריקאי בר המזל נשאר שלם.

אנשי אגף החקירות בנפש הדומית של משטרת יפו, חידדו את חוש הגיטוש, הבטיחו לחקור אפשרות של הצתה ודוגית, אשר לכמה גורמים, הבקיאים בסדרי האחסנה הסוכנותיים, לא נראתה דמונית מדי. אחר מספר ימי חקירת-ביקור העלתה המשטרה מסקנה שרובה, לפיה מקור הדליקה הודאי היה במחסני הסוכנות דוקא, לא בשק"ם. עובדה זו לא הרגיעה את עולי פרס, שנשארו חסרי-כיל.

לנמל בשיירת כיבוי עקית. לתריסר מלא חס"רה מכונת אחת. הסיבה, אותה ניגו כבאי תל-אביב: תחת חולון לא הניבה לטרטור הטלפוני הממושך.

האמריקאים בריי-המזל. בהגיע הכבאים לרציף הנמל, כוסו השמיים בלהבות ואדים כבדים העלו מסכות גז על פניהם. נחלי סוכר חרוך ורמו, התמוזגו עם שתיים פרסיים ויריעות-משי אחוזות אש. תזמורת בת אלפי בקבוקי בירה מתבקעים, עוררה את רוב תושבי הסביבה שמיהרו להגיף תריסי דירות. אותן הציף עשן מחניק.

למחרת התחרו שני עיתוני ערב בכותרות ראשיות לשיא עדכאני חדש בדליקות. ניצח ידיעות אחרונות שעלה בחצי מיליון לירות על מעריב שהעריך את הנזק במיליון אחד בלבד. אך, מפקד הכבאים שגילה בידעות אחרונות פסקה הקובעת שהצבא הגיע למקום לפני הכבאים, הבטיח להגיב הריפות על סילוף האמת.

סיפר הכבאי שזכה בתמיכת כל חבריו החשושים, אחר 40 שעות כיבוי: מכונת

שריפות

אולי סמרטוט ספוגי-שמן

כמה עשרות עולים חדשים קפצו ממיטות חמות, רצו באישון לילה, כולם בכיתון אחד: מחסני הסוכנות בנמל יפו. שם ניסו להתייפרץ אך הורחקו על-ידי משמר שוטרים, נשענו בראש על קירות בתים סמוכים. מהם נעצו עינים יוצאות מחורים, בים של להבות. לעיניהם, עלתה באש שארית רכושם. בהבחין אחד השוטרים בלשון אש שבקעה ממחסן השקס המרכזי בו רוכזו כמויות ענק של מצרכי מזון בין מאות שקי סוכר שנועדו לחלוקה למשפחות חיילי צה"ל, ניסה להזעיק את מכבי-האש. אך מעשה שטן, קו הטלפון היה מנותק. לבסוף, באיחור-מה, עלו עשרים כבאים שחיכו בתחנת תל-אביב לשחר לאורו היה עליהם לצאת לטיול למטולה, על שבע מכונות כיבוי.

ארבע מכונות נוספות הוזעקו מתחנות איזוריות אחרות, הצטרפו לתל-אביב ויצאו

הארץ

בפעולות הבנק ליצוא ישתתפו גם נציגי האוצר ונציגי משרד המסחר והתעשייה, כדי לאפשר טיפול מהיר ומוסמך בבקשות הלהויות (הארץ)

ד"ר ח. חנני, ירושלים
למלא טופס בשלושה העתקים, בבקשה.

עליר להמשיך לנגן

לפני כשנתיים הוחזק עיתונאי להופיע בפני המיקרופון בתכנית קול ישראל: "איוה חמשה תקליטים היות לוקח אתך לאי בודד? העיתונאי, יעקב גל, לא בחר כדוגמת האיש שהופיעו בתכנית קודמות, ביצירי רות המופת של המוסיקה הקלאסית. בחינתו היתה שונה, ביטאה את החרדה והעצבנות של התקופה, כללה בעיקר את יצירותיהם של מכתרים מודרניסטיים, מהן נשקף איידיה של המוסיקה המציין את הווה העולם הזה, אשר כה חסר למתבודד על אי. יעקב גל לא סכח לכלול כיצירה חממית שית את הסימפוניה הששית לציקובסקי. עתה גילתה אלמנתו, הפסנתרנית דינה אברך, 26, את סוד בחירת הששית של ציקובסקי: גל שיתף את דינה בבחירת היצירה הקליטת, סבר שלא יוכל להסתגר באיבוד מבלי להצטייד בכיבוד הגדול על החיים והמוות המתקרב תמידית."

המוות בא. בשבת האחרונה לפני פטירתו באה דינה, ממנה העלים צחצח בית החולים את מחלתו האנושה של גל, לבקרה, ישבה על דרגש לרגלי המטה. גל נמנם, דרך החלון השתפך רדיו בצלילים עיום של החלק האחרון מתוך הששית של ציקובסקי. דינה הרגישה פתאום ש... היא יודעת שהמוות בא. היא ניסתה לטאטום את אוזניה בעצמה, גפן לא להקשיב. אך הצלילים חזרו. גל התעורר לפתע, החל מזמזם את נושא המוות שעדיין בקע מתוך המקלט. באותו שבו נערכה הלחיתו של גל. כלידת תל"אביב בעלת חוש הומור ושיחה מפולפלת ושטפת, היתה דינה מילדותה ילדה בלתי רגילה. מגיל שלוש, בו הוכתה לראשונה בסנוורים, בשמעה דרך חלון חדרה ברחוב ברנר התל"אביבי צלילי פסנתר מן הדירה שממול, נמשכה אל הכלי בעל המנועעים הריבים, הניחה לחברותיה הקטנות לשחק לבד, לגדולות לבחור לעצמן שמלות וללכת למסיבות בלעדיות. כיוצאת דופן סבלה בעיקר מ"חול" בטחון עצמי ילדו אייבהנה של אנשים אתם באה במגע, גל נטע בה בטחון בעצמה. "אני מתרגשת מדי" אחר מספר

דינה אברך-גל, פסנתרנית מה מבטא תקופה: יצירות מופת או חרדה?

שנות חיורה, נישא הוגג. יחדיו החלו לתכנן את עתידם. העתיד הקרוב היה רחוק — סיבוב באירופה, בקנדה, בו היה על דינה לנגן, על גל לכתוב כשליח מעריב. אך במקום ארמון שאיו, בו עמד להיערך הקונצרט הראשון של דינה בלחית התזמורת פאריסאית, הופיעה הפסנתרנית בבית החולים ליד מיטת בעלה, שמעה ממנו בקשה אחרונה: "אחר מותי עליך להמשיך לנגן יהיה מה". לפני כשכועיים הקשיבו אלפי מאזינים ליצילי הוריאציות הסימפוניות של צור פראנק והרפסודיה לפסנתר ותזמורת של ליסט, נגנו בעיקר מן העמקות המוסיקאית של הפסנתרנית הצעירה שלוחה ע"י תזמורת "קול ישראל". ככל אומץ אמיתי, לא השביעה דינה את רצון עצמה. כלאחר הופעתה הראשונה עם התזמורת הפילהרמונית לא חסכה גם עתה בקורת חריפה מעצמה. אמרה דינה: "אני מתרגשת מדי. אני מרגישה כמישהו שידוע שהוא יכול לעשות דברים נפלאים אך שאינם מתממם שים בשלמותם. בגלל כמשוליים נפשיים עליהם עליו להתגבר". למעצור נמצא פתרון: קיום הבטחה שניתנה לפני חודשים מעטים, לרגלי מיטתו של גוסס. להמשיך לנגן, ויהי מה."

אך עתה שסירי, משרתו הנאמן של פארק, יושב בכסא ראש הממשלה — נפתחה שוב הדרך בפני כרים: יומיים אחרי חזרתו לאלכסנדריה, הופיע שמו ברשימת השירים. במשרתו החדשה, אין כל ספק כי ינסה להגשים את אשר איים מדי יום על הירודים: "אני אסדר אתכם..."

המנונים יאשיכו להתנון

חלמי סלים הוא עיתונאי מצרי צעיר בעל עתיד מזהיר. כבר עתה, בגיל 28, הוא עורך את מדור המכתבים בשבועון אל-מוסאווה, גדול שבועוני מצרים. המיוחד לימדור זה הוא שחלמי נותן בו עצות שימוריות ביותר ומצליח להפנות את השומת לב המוסדות לכל מקרי העזל שהקוראים התינוגו עליהם.

אולם השבוע נתן העיתונאי המצליח עצה שהורידה את קרנו. כאשר קורא מפורט תופיק, באזור הסואץ, שלח מכתב זל"מוסאווה בו התריע נגד התפשטות השימוש בחשיש ובסמים משכרים ותבע מהשבועון שיגש למסע הסברתי בשטח זה, ענה עורך המדור: אמנם התפשט הנוהג הנפסד הזה בכל שכבות האוכלוסיה, בכך אשמה בעיקר מדינת ישראל העוסקת בהברחת הסמים לימצרים. אך אילו רצתה הממשלה לחסל את הסחר המביש, די לה להפכו רשמי, להטיל עליו דמי מכס גבוהים ביותר, בצורה שרק העשירים המופלגים יוכלו להרשות לעצמם את השימוש בו. ולמי זה איכפת אם חבורת עשירים מנוונת תתנון קצת יותר?

אולם בתשובה הכתובה בסגנון עשיר, נוגע ללב, לא חשב חלמי על אפשרות אחת שתצמצם מהצעתו: אם המחיר הרשמי של הסמים יהיה כה גבוה, מדוע יפסיקו המבריחים להמשיך בהברחתם?

הלבנון

הנהגים מפרי הגן

הלבנון הוא כמו גן פורה אשר אין איש יכול לאכול מפריו אם אינו שייך למשפחה — או לכל הפחות יודי המשפחה. ראש המשפחה הוא בישראל אל-חורי, נשיא המדינה. אך אין הוא עוסק בהקצבת פירות הגן למקורבים — זה לא יאה לתפקידו הציבורי המכובד. הוא משאיר את המלאכה לאחיו, השייך סלים אל-חורי.

אך השייך סלים אינו רק אחיו של הנשיא — הוא גם ממלא תפקיד יושב ראש בית הנבחרים וראש מפלגת השלטון, הוא האיש אשר יכול לעשות ממשלה או לשבור אותה, הוא הקובע בכל ענייני הקצבות והענקות תמורת שירותים. אפילו אנשי האופוזיציה יודעים שלא כדאי להרגיזו מעבר לגבול מסויים.

המוזיקאי יושאר מושיה. הרקבון פשה כבר בכל דבר ואיש במדינה, נאנח גיורג נקאש, עורך לוריאן, העיתון הצרפתי הביירו-תי, במאמר ראשי. רק הצבא נשאר נקי ובלתינגוע והוא אשר בסופו של דבר, יאלץ לתקן את המצב.

מאמר זה, שלא היה, למעשה, אלא תביעה להקים דיקטטורה צבאית עורר מיד את חמת הכל בלבנון. העורך הנכבד מזכיר לנו מעשייה אודות חולה המרחף בין חיים ומוות על שולחן ניתוחים — כאשר כל הנחוץ לו הם גלולה ונשימת אוויר צח, השיב השבויר עון אל-ציאה. כי למרות שאל-ציאה הוא שבועון בלתיחלטי, אין הוא בעד שינוי הדיקטטורה הקיים.

נכון שהמשטר הדימוקרטי בלבנון נכשל, הוא כתב. אבל אין האשם בו — המנהיגים הם שגרמו לכשלון. מספיק להחליף אותם במנהיגים יותר טובים והכל יהיה בסדר. ואשר לדיקטטורה צבאית עלינו לזכור כי לכל ארץ תנאים משלה. אפילו אם השחיתות הציבורית אצלנו דומה לזו השוררת בסוריה שזונה ארצנו בכל זאת מסוריה."

בעיקר נבהלו אנשי האופוזיציה מהצעת הדיקטטורה הצבאית כי האיש שיעמוד בראשה, הגנרל שהאב (האיש החכם, הכנה והישר), קורא לו אל-ציאה, הוא גם כן איש המשפחה, גם הוא רשום ברשימת ההענקות של השייך סלים.

לדעתם, ניתנת הבעיה לפתרון פשוט: הסתלקות השייך סלים אל-חורי. מבלי לה"כנס לפרטים, הם אומרים, די לומר שאין זה מוסרי או מקובל כי אחי הנשיא יהיה גם פעיל בזירה הפוליטית — ועוד איוו פעילות!

בהצעתו המנוכחת, כדי לפגוע בסיכויי אני למכרה לפי שויה האמיתי. האם נכון הדבר שנתת טס כסף כשי לאחמד ביי?" שאל אותו השופט. השאלה לא הפתיעה את העד. בודאי. היתה זאת מתנה שיגרתית, ללא כל מש"מעות מיוחדת — כמו המתנות שכל איש מכובד נוהג לקבל ממעריצים. גם כבוד השופט קיבל בודאי לא פעם מתנות כאלה. הקצינים שישבו באולם פרצו בצחוק: עם איש כזה טוב לעשות עסקים, הוא יודע כיצד להסתדר. ואו החליט השופט לדחות

מצרים

"ייתכן..."

ישיבת בית-המשפט המצרי העליון דן במשפטי הנשק המקולקל היתה הפעם ישיבת צבאית: הנאשם העיקרי היה אדמירל, עדין היו אנשי צבא ברובם ואילו נאשם שני, נמוך דרגה, היה רבי-סרן לשעבר בחיל-התותחנים. אשר לקהל, הוא היה מורכב בעיקרו קציני צבא שבאו לחזות בחכרים. הראשון שנקרא להעיד היה רבי-סרן פו

קצינים מצריים במשפט הנשק המקולקל מי בעצם אשם: אחמד או מחמוד?

את הישיבה. לכשתחדש, יביא פהמי הורחות שמכר את האנייה במחיר שהיה, לי מעשה, נמוך יותר ממה שהעריך מומחה בינלאומי. "אני אוכיח לכם שעשיתי מעשה הקרבה לאומי גדול", הוא הבטיח. "אתה בודאי גם תוכיח שהפסדת בכל ה"עסק ותבקש שהממשלה תרחם עליך ותפ"צה אותך", נישא אחד הקצינים במקום. פהמי חיך. "ייתכן..." הוא השיב.

יפהפיות לשימוש המלך

משפירסם חוסיין סירי באשא, ראש ממשלתה החדש של מצרים. את רשימת שירי ממשלתו, נודע לראשונה על יצירת משרה חדשה: שר לענייני החצר המלכותית. השר: כרים תאבת ביי. לא היה זה החידוש היחיד במינו: זו הפעם הראשונה שמצרי ממוצא סורילבנוני מונה שר, הפעם הראשונה שחברות בממשלה הוענקה לעיתונאי מקצועי, אנטישמי מושבע. על השר החדש כותב צבי ש"ש: פגשתי את כרים תאבת לראשונה לפני כשלושים שנה, עת התחלנו שנינו את ה"קרירה העיתונאית שלנו. בשבילו היתה זאת התחלה קלה: אביו, כליל ביי תאבת, היה עורכו הראשי של אל מוקטם, שופרו הבלתירשמי של הנוצב העליון הבריטי במצרים.

חיש מהר הוכיח כרים כי היה נעדר כל חוש הומור. לעומת זאת היה לו כשרון אחר: הוא ידע להתרשם לכל הגבוה ממנו. והוא גם אהב כסף. לא היתה ידעיה שלא היה מוכן לפרסם בעיתונו תמורת כמה לירות. בשל אהבה זו אף נטש את עיתון אביו והצטרף למייסדי עיתון חדש, אל מסרי. הוא פנה לבנקאים יהודים שילחו לו את הכסף הדרוש, אך אלה כמובן סרבו כי כבר אז היה כרים תאבת ידוע כשונא יהודים. (אני אסדר אתכם, היה אומר לי מדי יום כמדון העיתונאים).

באש"א ובי למכירה. יום אחד הורידע פארוק בכרים: כרים תאבת הוא האיש היחיד בכל מצרים אשר הוא מאמין בו אמון נה שלמה. מחפשי רכילות סיפרו שלכרים היה עיסוק נוסף לעיתונאות: גילוי יפהפיות לשימוש המלך. אם כן, היה שכרו גבוה: המלך יצר משרה מיוחדת בשבילו — יועץ המלך לענייני עיתונות.

במשרתו החדשה צבר כרים הון גדול מימכירת תוארי "באשא" ו"ביי" לכל משלם הוא מכר משרות ממשלתיות מינויים בצ"בא — כל אשר ניתן למכירה — עד כי נהאס באשא תבע לפטרו ולגרשו ממצרים, אחרת יפרסם הוודע בעיתונו התכתבות אינטימית בין המלך ליועצו, ופארוק נאלץ להענות.

אד בוקטור, לשעבר קצין חיל התותחנים. "כאשר פלטנו לפלסטין", הוא העיד, "לא היינו מוכנים לפעולה. אולם הודות לקנינות גדולות — בעיקר של תותחים וטנקים כבדים — הורמה רוח חילינו וזכינו לנצח חונות". הוא המשיך לתאר את אותן קצינות: "אמר לי שסוכן שלנו קנה פגזים של 75 מ"מ שלא היו ראויים לשימוש. ערכת כמה נסיונות ואמנם נוכחתי לדעת כי היו אייאלה פגמים ביצור. נסעתי לאיטליה ו"השגחתי על פעולות תיקון הפגזים, ולכש"בוצעו התיקונים רכשתי אלף פגזים נוס"פים ושלחתי אותם למצרים. אמרו לי אחר"כך שהפגזים הוציאו עשן בשעת הירייה — אך מי שמע מעולם על אבק שריפה שאינו מוציא עשן?"

איש לא ידע להשיב על שאלה כה מקצועיות. במקום זה שאל יושב ראש בית-המשפט בקול קטן: "זה כל מה שיש לך לומר נגד ההאשמה בקבלת שוחד מאותו סוכן?" "הקצין הנוקף", זה מספיק! הוא ענה. קשה להאמין. אחריו עלתה דרגת ה"אדמירל אחמד בור ביי, לשעבר מפקד הצי המצרי. ההאשמה נגדו: קניית אניית דלק (טנקר) במחיר מופרז.

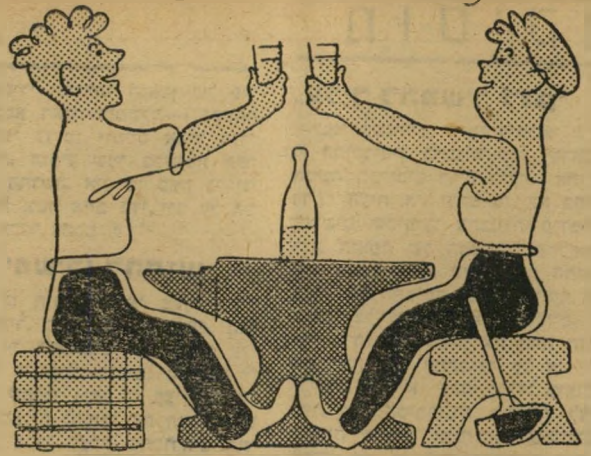
כיהא לאיש בדרגתו (לשעבר) הודיע ה"אדמירל בקול מדוד: "זאת טעות גדולה. כל העניין נעשה במונח העררי בחוץ-לארץ, שעה שסגני היה אחראי. כנראה ששמו של סגני, הנומה מאד לשמי, הוא שגרם לטעות המצערת." שם הסגן: אדמירל מהמוד בור ביי.

אחמד ביי המשיך לגולל את הפרשה: אדם במה חסן עזו פנה למשרד המלחמה וה"מיה בהצעה למכור לו את האנייה לוצייה במחיר 22.500 לירות מצריות — הצעה שנדחתה. כעבור כמה חודשים, פנה איש אחר, סוחר בשם מחמוד פהמי, במחיר למכור את אותה אנייה, הפעם במחיר 31.500 לירות מצריות, בתוספת 10% דמי עמילות — וההצעה נתקבלה.

"כמה שזה קשה להאמין", הכריז האדמירל, "פרטים אלה נכונים. רק דבר אחד יש לזכור: לא אני שקיבלתי את ההצעה השנייה כי אם סגני מחמוד ביי. אני הייתי בשליחות בחוץ-לארץ."

כמו כל המתנגדים. אז נקרא עד נוסף: הסוחר מחמוד פהמי, שמכר את האנייה. גם הוא התנגד בצורה טיפוסית למעמדו: פניו קרנו מאופסטימויות, דבריו אמרו בטחון. אם יש רמאי בכל העסק, הוא הכריז חגיגתי, הריהו אותו חסן עזו. הצעתו למכור את האנייה במחיר כה נמוך היתה בדיחה חסרת טעם שהרי מעולם לא היתה לו רשות לתוך במכירת האנייה. הוא ידע שאני עמדתו לא יציע אותה לממשלה ואז הוא פנה אליה

נכריאות ל הפוסטים
 (שתה מיץ תפוזים)

*** מינע עסיס**

תפוזים ואשכוליות

* טבעי, טהור ומפוסטר

קלם
אלפא
לחן וליופי

א נ ש י ם

„עוץ“, הגרוש והחסמבה

רבות מאוינים נהנו מפליטת פה משע-
 שעת של **שמואל רוזן**, בעל מדור החידונים
 „עשרים מי יודע?“ בקול ישראל. לשאלה
 איזו ארץ בעולם נקראת על שם מלכה, ענה
 אחד המשתתפים בחידון: מדינת וירג'יניה
 בארצות-הברית, הנקראת על שם המלכה ה-
 בריטית **אליזבת דה וירג'ין** (הבתולה).
 אמר רוזן בחיך רדיוני: זה נכון, אם כי
 אינני בטוח שהמלכה היתה בתולה.

הלצת השבוע בין עיתונאי הארץ: כל עוב-
 די מערכת הארץ כונסו בית הדפוס של העי-
 תון, הושבעו בהנחלתו על מכשש הדפוס
 לא לגלות את זהות כותבו החדש של עוץ
 ושוח, מדורו של חשוד פצצת פנקס **עמום**
 (עוץ) **קינן** (ראה במדינה). ממלא מקומו
 הודאי של קינן: **בנימין תמוז**, העוץ
 המקורי שחף, אחר שנערך מן הארץ משך
 שנה למסע השתלמות (בפסול), עורך עתון-
 הילדים הארץ שלנו.

גרוסלס פוטס ידע לספר השבוע על כש-
 רונותיו הכספיים של שר האוצר החדש, **לוי**
אשכול. בהיות אשכול איש המשרד האר-
 צישראלי בברלין הנאצית נשאל לחוות דעתו
 להעברת מכוניות אוטומטיות לארץ ישראל
 מהן אפשר להוציא שוקולדה, ממתקים וגבי-
 רורים תמורת לשלול מטבע. אשכול הצטער,
 הסביר שכל נער ארצישראלי יצטייד בחוט
 אותו יקשור לגרוש (של או) בעל הנקב, ויר
 כל להוציא בכך תמורת הגרוש האחד (שיח)
 זיר לידיו בעזרת החוט כדי פעם את כל
 מלאי המכוונה.

המלחין **מרדכי זעיריה** ביק לרגל תפ-
 קיוו בחברת החשמל את מונה אחד הצרכ-
 נים בעת הבדיקה שרק להנאתו את אחד משי-
 ריו, אחת מדיירות הבית יצאה מדירתה,
 העירה לזעירה כי הוא מויהף את הקטע, אמר
 זה הדייר: לילדים שלי, שלמדו את השיר
 הזה בבית-הספר. יש שמיעה טובה מאד, והם
 שרים את הקטע הזה אחרת.

שעה **שיגאל מויסיון** נכת בהצגת בכר-
 רה של עיבוד ספרי הילדים שלו, חסמבה, ל-
 מחזה באהל, היה הספר נושא לדיון בכנסת.
 תתישר הדתות **זרח ורהפטיג**, התנגד
 לסעיף בפקודת העיתונות לפיו יצטרך כל
 מו"ל למסור מספר טפסים של כל ספרו למשי-
 רים ממשלתיים מסויימים ולמספר ספריות
 בניהן: ספריית הכנסת והאוניברסיטה).
 שאל ורהפטיג: כלום זקוקה ספריית הכנסת
 בעלת 6000 הספרים גם לספר ילדים כחסמבה,
 למשל?

**חברי
 גרעין
 עמית
 בחיפה**

יפגשו השבת, 12 ליוני 1952
 בשעה 10.30 בבוקר, בביתו
 של אורי בריאון, רחוב צפת
 5, הרריהכרמל, חיפה.ה
 הפגישה לחברי הגרעין בתל
 אביב, תתקיים לרגל בשעה
 19.30. חברי הגרעין מתבק-
 שים להופיע במקומות המפי-
 גש בזמן.

מן הצבור אל תפרוש,
 ריח זיעה תמנע על ידי „שוש“
 קרם „שוש“ מונע זיעה
 קרם „שוש“ דוחה ריחה.
 להשיג בבתי מרקחת ופרפורמיות

**לנושק בשבת -
 אסור ?**
 כמובן שלא (אל בהלה!), אם
 כי צריך היה לאסור זאת על אנשים
 מסויימים, הכוונה היא, כמובן, לאנ-
 שים בעלי גשימה בלתי רעונה.
 האים בטוח הנך שנושמתך אתה נעי-
 מה תמיד? למה, אם כן, לא להיות
 בטוח, ולנקות את השיניים באופן
 קבוע ויסודי במשחת שיניים
„ת'א“ ?
 על משחה יעילה זו יכול אתה
 לסמוך: היא מוציאה את כל שירי
 האוכל מפיך ומשווה לך הרגשה של
 רעננות ונעיות — לשביעת רצונם
 של הנוגעים בדבר.

י. רינזונסקי
 צינקה גרפיה
 *
 נדופות קו
 נדופות רשת
 *
 רח' הקישון 6, תל-אביב

פסנתרים
 קניה — מכירה — תקונים
 כוונים
 א. וסטרמן, ת"א, רחוב רשי" 9

האתלטים והסטודנטים

רק אחר זאת שמונה מלחי 26 האתלטים
 הישראליים לאולימפיאדת הלסינקי נתגלה כי
 אחד מיושבי-ראש הוועד האולימפי, חבר הכנ-
 סת הציוני-כללי **נחום חת**, הציע לספח
 16 מלחים למשלחת. משנדחתה הצעתו נצא
 חת פתרון אישי: בצאתו כמלווה המשלחת,
 צירף אל עצמו את אשתו.

לשיא ספורטאי הגיע **יוסף** („בומבה“)
 צור, שחקן המטאטא. בומבה, שמשקלו 85
 ק"ג, הרכיב על אופניו את **הצקל אישי**
כסית שמשקלו 105 ק"ג, כשהלה רצה לח-
 זות בהפגנה האנטי-שבתית בה השתתפו
 רבים מבין יושבי הקבע של כסית (ראה עמ' 8-9).

שלוש האתלטיות במשלחת הישראלית ל-
 אולימפיאדת הלסינקי עמדו במבחן רציני.
 מלבד עזרוב שמוותיהן ערב יציאתן את הא-
 רץ, לפי בקשת בי. גיי, נאלצו גם לעמוד בבי-
 דיקה רפואית שמטרתה היתה לאשר את
 גשיותן. השלוש: מטילת הדיסקוס **אולגה**
הררי (ויטנברג), הקופצת **תמר מיטל**
 (מטל) ורצת המשוכות **לאה רביד** (הורר-
 ביץ). ההסבר: אחר שאתלט שחמד לו לצון
 והתאפר כאתלטית השיג החורף שיא ריצה
 בתחרות בינלאומית בהולנד החילטה ועדת ה-
 אישורים להשתתפות באולימפיאדה ה-15
 להיות זהירה יותר ולמנוע כל גסיון התי-
 חממות בעזרת אישור רפואי למין המשתתף.

חודש ימים אחר יום הולדתו ה-80 הסכים
ברטרנד ראפל, הפילוסוף האנגלי, לאשר
 גט לאשתו השלישית. אחר סיום הדיון בבית
 המשפט הביע ראפל את דעותיו על הנשואים
 לפני עיתונאי מראיין: „לדעתי, מוטב להם
 לסטודנטים הצעירים באוניברסיטות להנשא
 בשנות לימודיהם בתנאי שיימנעו מהולדת
 ילדים כל עוד הם לומדים. דבר זה (הנשוא)
 אינם היה מסייע בהרבה ליציבותם הנפשית
 של הסטודנטים ולהשיגיהם בלימודים!“

ארצות הברית והיות - מסתכלים!

המהפכה הדימוקרטית של התקופה החזשה החלה עם המצאת אבן השריפה, ששבר את עליונות האביר בשדה הקרב. היא נמשכה עם המצאת העיתונות, הרדיו והמכונות. היא הגיעה לשיאה עם המצאת הטלוויזיה, המכשיר שמעטים העריכו כראוי את השפעתו העתידית העצומה על חיי המדינה.

כאשר נתכנסה השבוע הועידה הארצית של המפלגה הרפובליקאית, שמוטל עליה לבחור במועמד המפלגה לנשיאות, הסתבר שמכשיר הטלוויזיה חולל מהפכה. כי כל מלה וכל תנועה בועידה שודרה לעשרות מיליונים של בוחרים, ושוב אי אפשר היה לעשות דברים שהיו רגילים בארצות-הברית מאז גורשו החיילים הבריטיים אדומי-המע"ץ לים מן הארץ.

בשלבם האחרונים של המרוץ בין בוב טאפט ואייק אייזנהואר (העולם הזה 764) ניצל בוב את שלטונו על מנגנון המפלגה כדי לשים לאל את ההלטה רוב חברי המפלגה בכמה מדינות חשובות, שבהן באנשי אייק. כך הופיעו לפני הועידה שתי משלחות יריבות ממדינת טקסס. ומדינות אחרות - וההכרעה היתה דוקא במשלחות אלה.

בימים עברו לא גרם דבר כזה לכאב ראש מיותר. האדם שהחזיק במנגנון - במקרה זה טאפט - היה פשוט מסלק את יריביו. הדבר נקרא "מכבש". אולם כיצד עושים דבר כזה כש-50 מיליון בוחרים מסתכלים? טאפט הועמד בפני ברירה אכזרית: להכיר בזכותם של אנשי אייק, ולהפסיד כמעט בטחון גמור את ההזדמנות האחרונה בחייו להיות מועמד לנשיאות (אחרי שכבר נכשל בשלוש פעמים הקודמות) - או להבטיח לעצמו את המועדות בצורה כה מכוערת שהמוני הבוחרים יפנו לו עורף בבחירות חודש נובמבר.

יועציו של טאפט לא ידעו מה לעשות. מנוי וגמור היה אתם שאם לא ישיגו את המועמדות לעצמם, ישללו אותה לפנות מאייק. המוצא עלול להיות, כפי שהיה בעי שרות מקרים רבים בהיסטוריה האמריקאית, שברגע האחרון יסכימו שני הצדדים לסמור את המועמדות לאדם נטול-השיבות וחסר-עורף, שהיגה בצורה זו מפרי עבודתם של אחרים.

צרפת

מחידה של צניעות

לא קל לבצע רפורמה לאומית בארץ שהיא כה מבורכת בליצינים כמו צרפת. את זאת למדה גם מרתה רישארד, מרגלת צרפתייה משוחררת, כשפתחה במסע-יצלב נגד הנוהג אנשים פחות אופטימיים לא היו חולמים על מסע כזה בצרפת, כשם שלא היו חולמים על מסע-יצלב נגד סמלים לאומיים אחרים,

כמו הדגל הכחול-לבן-אדום או המירטלייזה. אולם מאדאם רישארד הצליחה, בתי-הזהר נות נסגרו בכוח החוק, הנוהג ירדה למחתרת. אולם עקומת מחלות המין זנקה השמימה, וגם מאדאם רישארד נאלצה להודות שהגסיון נכשל.

לפני חצי שנה העיר עורך עיתון פאריסאי שכדאי למאדאם רישארד להתחיל ברפורמה בחייה שלה, רמו לכך לעברה. כי מאדאם רישארד הודתה באוטוביוגרפיה שלה שבאה במגע מיני עם קצין ימי גרמני במלחמת העולם הראשונה, כדי להשיג ממנו סודות צבאיים למען הכוללת.

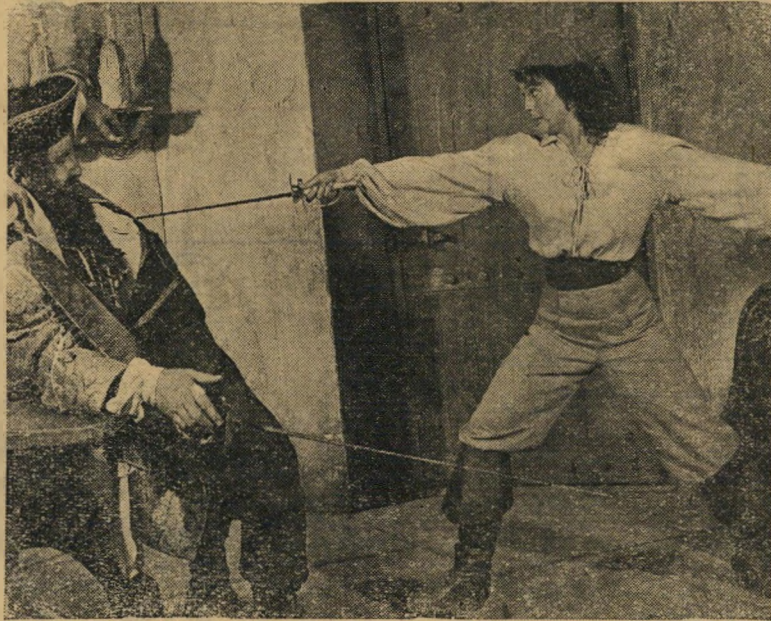
הערה זו על חשבון כבודה הרגיזה את

סרטים

"אשת האיים"

אשת האיים הוא סרט אודות שודדי ים אכזרי, מלא שקשוק-חרבות וכמובן, קרבות-ים. אלא שביצירה צבעונית זו שודד הים הראשי אינו גבר כי אם אשה, אן (גיין פיטרס), המפקדת על אנשיה ביד חזקה, וגלי חמת בזרוע נטויה כאילו היתה גבר, ומן הסוג הנוקשה והפרוסי ביותר.

עד שמגיע אל הספינה לואי זורדן, שחקן מפאריס והוליבורד. כוכב הקולנוע הנה משנה את דרך חייה של אן. אלא שמר זורדן

פיטרס ותומס גומז ("אשת האיים") הגברית הופכת נשית

דאן, כמובן, אינו מופיע כאן, כמר זורדן דאן: העלילה מתייחסת, כביכול, במאה ה-18 ויש לשמור על ריאליזם. לא מר זורדן הוא סרן פייר פרנסואה להרושל, איש הצי הצרפתי אשר נשלח להצטרף אל צוות אנייה תה של אן ולשמש בה כמרגל.

אן הנוקשה, האכזרית, הגברית הופכת נשית, רכה, טובה, בהתקל מבטה בשתי עיניו של סרן פייר פרנסואה, לה רושל, ובטרם יש בידה הסיפק לבטא את שמו של פייר פרנסואה להרושל (כיוון שעלה על הספון בשם בודי) היתה כבר מאוהבת בו מכף רגל ועד קדקוד.

אבל פיראטים אינם יכולים לאהוב כמו בני תמותה רגילים. בחייהם ישנם, לרוב,

הגברת, והיא תבעה פיצויים בסך מיליון פרנק (1000 ל"י). פרקליטה הודיעה שהמקרה הנידון לא יוכל היה לפגוע כלל בצניעותה, כי אותו קצין גרמני כבר היה בן 70 כשמסר את סודותיו תמורת אהבתה של המרגלת הצרפתייה. השיב עורך-הדין שייצג את העיתון הנתבע למשפט: "או מה יש, גם אני בן 65!" כבוד השופט לא הטיל ספק באדיבותו, שערך הדין בן 65 עוד יכול לר"כ כוח באהבה מעשית.

בסופו של דבר זכתה מרתה רישארד בפייצויים של 50 אלף פרנק בלבד. כתב עיתון אחר: "סוף סוף נמצאה הערכה סטטיסטית מתאימה לצניעותה הפטרונית של מאדאם רישארד."

בקצרה

"ביבר הזוכית". מחזהו של טנסי וויליאמס במהדורה קולנועית. גיין ווימאן, קירק דגלאס, גרטרוד לורנס.

"אשה בשם מזויף". או: "היש עתיד למי שניסה למהוק את עברו?". ברברה סטאנוויק.

"ספינת השעשועים". המחזמר הגרוע מתורגם לסרט רב-פאר, אך דלי-איכות. אוה גרונר, קתרין גרייסון, האוארד קיל, ג'ו אי. בראון.

"אנשי הכוכבים עודים על כדור הארץ". מדע דמיוני ומוסר השכל, בסרט הרציני ביותר שהופק עד עתה בסידרה זו. פטרישיה ניל.

A large section containing two 10x10 grids for a word search puzzle. The top grid is titled 'צ ט ב ז' (הוראות הפתירה ראה למטה) and the bottom grid is titled '1 2 3'. To the left of the grids are instructions in Hebrew, and to the right is the solution key for the puzzle.

הקבוץ צוחק

דן הוא חבר קיבוץ אלונים המקשט גורי שבוט את גזיונות שבוטון הקיבוץ המאוחד, בקי-בוץ בקריקטורות המשקפות את ההווי היומיומי בקיבוץ. מערפון "בקיבוץ" ערכה לקט ממאה גזיונות העיתון. קיבצה את חנאים בעיורי דן בחוברת כחודת עטיפה ונאת תבנית. על מנת לשתף את קוראי השנים הזה בצחוק הקיבוץ בחיה מערכת העולם הזה בשמונה הקריקטורות הכאות. סקווה לתגובת קוראים צחקי ניה, למראה ציורי ההווי.

התסכומי לשלב חיך בחיי... בוועדת התרבות?

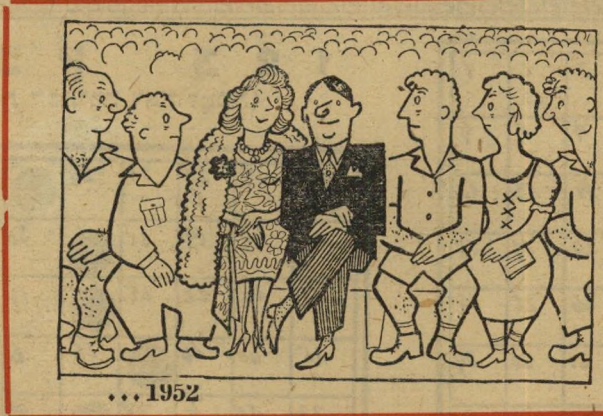
ועדת המינויים - לפעולה: המשחק עתיקהיומיומי...

דפני החשככה

קונצרט בעיר: ... 1935

... 1952

שנת גידול והרחבה!